

39490

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ ఏప్రిల్ నెల 26 వ తేది శనివారము

NO. 22.

సంపుటము. ౬

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శ్రేణి మాస బహుళ ఏకాదశి గం.

సంచిక ౨౨

ఆంధ్ర తాంజనము

అన్ని నావులకు పరమావధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
జేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒకసారి పరీక్షించి
చూడుదు
చక్కని డబ్బీలో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆంధ్ర తాంజనము డి హో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్ట్, బొంబాయి

Mr. G. W. M. Reynold's Novels Other Big Type Editions.

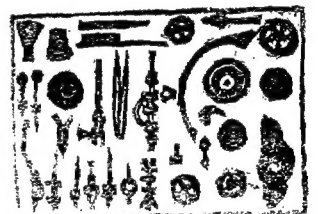
	Rs. A.
GRACE DARLING or The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5. Parricide 3 vols.	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0 Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1. Margaret 4 vols.	3 0
Necromancer 3 vols. 2-4-0. Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0. Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0. Coral Island 4 vols.	3 0
Kenilworth 4 vols. Rs. 3. Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugenie's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Love of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH CO.,

536 Post Box 167 (A) Madras. E.

TOHFAFROSH
WATCH & Co.,
Dealers in Watches
Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
Post No. 9,
BOMBAY.

831) ఈ త్రవములు అంగ్ల భాషలో వ్రాయవలయును.

కొత్త ఆర్థికయుద్ధము

ఇప్పుడు ప్రపంచయుద్ధము సుఖకరముగ సంత
మొందినందువలన మీ మాతృదేశము యొక్క
పారిశ్రామిక ముక్తికై పోరాడవలయునని ఇందు
మూలముగా మీ ముఖ్య హెచ్చరించుచున్నాము.
భారతమాత తమ పుత్రులందఱు స్వదేశి కరీక
మలను ప్రోత్సహించుచు వలెనని తలచుచున్నది.
సంక్రాంతి పుణ్యకాల మే తెంచుచున్నది. జ్ఞాపకము
తెచ్చుకొని మా కంపెనీలో సభ్యత్వమునకై మీ
చేల్లను రిజిస్టరు చేయుచుకొనుడు. మేరు 1-కి 25
రూపాయలు మాత్రమే. ప్రవేశింపనుము 4 ల
ణాలు. ధరఖాస్తు పత్రములు వగైరాలు దరఖాస్తు
మీద పంపబడును. 962

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్.
ప్రాచీ: మధుర. కంఠీవరం.

(531) మంచి బ్లూస్టాక్కు సిరా. (1261)
అన్ని సిరాలకంటె శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి
చాకైనది. అందరిచేతను మిక్కిలికొని యాడబడినది. ఒకమాత్ర
ఒక బుడ్డినిండ సిరా యగును. 144 మాత్రము ఒక రూపాయ.
7 గ్రాములు గల పెట్టె 1-కి పెట్టె 6—10—0 య.
ఎట్ట, పసుపు పచ్చని సిరాలు గ్రాము 1-కి రు 1—4—0 య.
ఈ త్రవప్రకటన త్రవములు ఇంగ్లీషు భాషలో సుందరములు.
The Manager, Swarnamayi Ink Store,
5, College Square, (W) Calcutta.

100 మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టరు)
కాలదినది కాలదినది

ఇప్పుటి కాలపు కవికనుపదమునది. సాటిలేని మనోజ్ఞులగు సువాసనగలది.
ఆటో దిల్ బహార్, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే నిర్దేశము
చేయబడిన కేరళ పుష్పసాము.

నీ కువాలవై కొన్ని లింగపులు చిలుకరించినవో, మనోగ్య
మగు సువాసన నిన్ను లభించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(చిన్న సైజు ఆర (డాం)	సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకం సైజు 1 (డాం	" " 0-12-0
బోక సైజు 2 " "	" " 1-4-0
పెద్ద సైజు 4 " " "	" " 2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 3 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
కలెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. దీనికి
ఆనేకమగు నకలు నింట్లు కలవు. కావున తాము కొనుగత్తును సీసావైస
ను, కార్డువైసను ఆటో దిల్ బహార్ కను మేము పరిశీలింపును. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సువాసనలను పరిశీలనచేయగోరువా రీ దిగువవారికి
ప్రాసినవో అదాకితత్తు గల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదును.

సోలయేజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జామ్యును సీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:— మెహతాపురమోత్రంమాల్, వైశాఖవార్ రోడ్, మదరాసు.

మలయు చందనము

(1251) పెంగ్గము: ఈ మలయు
మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. కత్తియు లేదు. పిచికారీ
మన్నును కఠినపరిశ్రమలను చేయుచు
వైన మా మలయుచందనము ఎటువ
తెలుపు వచ్చు అను మాడు నిర్దేశముల
పెంగ్గమును మాడుపుటలలో చూడును. దర్శి 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్శ్వసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మసిద్ధి.
నిర్వాణమును సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయపర్య
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
చిన్నసైజు చక్కని గ్రంథము. రు. రు. 0-3-0.
మనోజ్ఞులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
పోస్ట్ బాక్సు 212, మదరాసు

కాకుమాని ఆది కేశవులు శెట్టి గారి చారిత్రము.

1918-వ సంవత్సరము జనవరి నెల 1-వ తేది మొదలు, డిసెంబరు నెల 31-వ తేది వరకు ప్లేటుమెంటు.

జమ వివరం.	రూ.	అ.	పై.	పు.పా.వారా	అయిటం.	ఖర్చు వివరం.	రూ.	అ.	పై.	
యిరుపు రొక్కం	292	1	2	3	21	తిరువళ్లూరు శ్రీనివాసులసన్నిధి (a) జీర్ణోద్ధారణ	...	0	0	0
,, మద్రాస్ బ్యాంక్	2161	11	0		,,	,, (b) పడితనం	...	404	6	10
ఎక్స్ క్యూటర్ల జమ.	16000	0	0	5	,,	తిరునాంగూరు 11 దేవాలయములలో సన్నిధుల గర్భగృహముల జీర్ణోద్ధారణ.	...	0	0	0
,, జమ (తిరువళ్లూరు సన్నిధి పడితనముకు)	404	6	10	6	,,	,, మాస తిరునక్షత్రముల శేలపులు...	...	0	0	0
				8	,,	శ్రీభాష్యకార సిద్ధాంతవర్ధన సంస్కృత వ్రావిడ వేదపాఠశాల	...	3175	5	3
				13	2	మామూలు కైంకర్యములు (a) ముల్లాపిథి రంగనాయకులు స్వామి కోవెల	...	1135	15	9
					,,	,, (b) చెన్న కేశవ పెరుమాళ్ళ కోవెల	...	46	0	0
					,,	,, (c) శ్రీ పెరుంబూదూరు ఉడయవర్లు కోవెల	...	625	12	2
					,,	,, (d) కొండూరు దామోదర పెరుమాళ్ళ కోవెల	...	278	2	0
					4	దక్షిణహిందూ దేశములోని వైష్ణవ దేవాలయముల జీర్ణోద్ధారణ	...	900	0	0
					5	ఇండ్ల రిపేర్లు (a) శ్రీవైష్ణవులు	...	700	0	0
					,,	,, (b) వైశ్యులు	...	135	0	0
					,,	వివాహ ఉపనయనములు (a) శ్రీవైష్ణవులు	...	775	0	0
					,,	,, (b) వైశ్యులు	...	490	0	0
					6	గ్రంథ కాలక్షేపం	...	600	0	0
					7	విద్య (a) శ్రీవైష్ణవులు *	...	3338	6	0
					,,	,, (b) వైశ్యులు *	...	1073	4	0
					8	తిరువధ్యయనం (a) కర్తగారిది	...	100	0	0
					,,	,, (b) కర్త తండ్రిగారిది	...	100	0	0
					9	ఆశ్వాశాచార్యుల అవతారస్థలములలో తిరునక్షత్ర ఉత్సవములు	...	210	0	0
					10	రంగనాయకులసన్నిధి బంగళాలో ఉభయదారులు లేక నిలిచిన ఉత్సవములు.	...	117	3	4
					11	కొండూరు దామోదర పెరుమాళ్ళ కోవెలలో	...	100	1	3
				14	,,	(Surplus) పుయిలులో చెప్పబడిన ఖర్చులు పోగా నిల్వపైకం వినియోగించుట.				
					,,	,, (a) విద్య	...	0	0	0
					,,	,, (b) సంస్కృత పాఠశాలలు	...	0	0	0
					,,	,, (c) వాహనములు	...	0	0	0
				15	7	ట్రస్టీల మీటింగుల సిటింగ్ ఫీస్	...	320	0	0
					,,	ఆఫీసు యెష్టాబ్లిష్ మెంటు	...	2520	3	9
					,,	లెక్కల ఆడిటింగు	...	30	0	0
					,,	,, పబ్లి కేషన్	...	58	0	0
					,,	బాబాఖర్చు	...	106	9	10
					,,	ప్లేషనరీ	...	30	12	3
					,,	యిరుపు రొక్కం	...	228	8	7
					,,	,, మద్రాస్ బ్యాంక్ వద్ద	...	1259	8	0
						* విద్యాశాఖకు కరెస్పాండ్ రూ 4411-10-0. పుయిలులోనికి, మొత్తం రూ 2400 పోగా, యెక్స్ క్యూటర్లు ఇచ్చించిన స్లప్పును వరుంబడిలో నుండి కర్చు చేయబడినది. రూ 2011-10-0.				
Total Rs. ...	18858	3	0			Total Rs. ...	18858	3	0	

Audited & Found Correct.

(Sd) P. Kannayya Chetty,

5—3—19.(Sd) M. N. Singh, Qualified Auditor.

SECRETARY.

Madras, 10th January 1919.

నర్ ఎడ్వర్డు మెక్ కగ్ గారును వారి సతీసు సింలా చేరి.

సబ్బు పరిశ్రమ:—చద నాను దొరసమువారి పారిశ్రామిక కాళామూర్త్యులకు తదితర మార్గముల మీందూ దేశీయం తటసుంజీయ్య సబ్బు మొదలుగాగల పరిశ్రమలందు మంచి అనుభవముగలవారిని బంధనీయయి దరఖాస్తుల సంపిరి. అందు నిమిత్తము పారిశ్రామిక కాళామూర్త్యుల కాలికట్టునందు నిర్మించి నుద్దేశించి సాంకేతిక కళాశాలకు వెంటనే నెలకొల్పబడు చాల తర్వాతకతిరి ప్రయత్నము లొనరించుచున్నాను. సబ్బులను క్రొవ్వు వత్తులను ఈ మొదలగు వస్తువులను తయారు చేయుటకు ఈ కళాశాలలందు మంచిజ్ఞానముల వడుటకు తగిన యేర్పాటు లొనర్చబడును. మున్నందు మీందూ దేశీయ సబ్బు పరిశ్రమ చాల అభివృద్ధి చెందుననియు, విశేషముల పోటీ కది నిలువగలదనియు, ఈ పరిశ్రమలు చాలవిశేషముగా సభివృద్ధి చెందినవనియు, “పాస్టింగ్ పోడా”ను మొన్న మొన్నటివరకును దిగునుతి చేసికొనవలసియుండ నిపును విశేషముల కగు నుతి జేయుదునని సంత ఆధికముగ నది తయారుచేయబడుచున్న విషయము ఆధికారుల విశేషముగ నమ్ముచున్నాను.

అడ్మినిస్ట్రేటర్ డి. బాక్ జెల్లికోగారును వారి శనివారమున సోమవారమునాడు సింలానుండి బయలుదేరి బుధవారమునాడు బొంబాయి మీదుగా కొలంబోడ బోవుదును.

కలకత్తా యందలి ఇండియన్ మెనింగు ఫిడలేషను వారు రౌలటు బిల్లుల సందర్భమున సత్యాగ్రహము యాపుట అనర్థకరమని ఒక కరడ్రాసును ప్రకటించి ప్రభుత్వమువారికి ఆశానవనుదందు చెప్పబడిన ఆధికారమునుట ఆవసరమని తెలిపి ఇటీవల జరిగిన కలకత్తానులకు ఖండించిరి.

నార్తవెస్టర్న్ రైలువేలై నున్న దాను అను ప్రేమనుకు ముగ్గురు ప్రేమనుండి ఒక తెలిగ్రాము వచ్చెను. అందు డిప్యూటీ ట్రాఫిక్ మానరింగు డెంటునుండి ముండే. కోట్రి నుండి వచ్చుచున్న కెప్టాన్ మెయిలుకు దాదా ప్రేమకు దాటి పోనీయ గూడ దని తెలిగ్రామునందు చెప్పబడినది. అందుపై దాదా ప్రేమనుమాపురు 3 గంటలవేపు మెయిలు నిలిపివేసెను. విచారణలుచేయ నా ఆ తంతివార్త కల్పితమనియు ఆధికారుల నుండిచ్చింది కాదనియు తెలిసెను.

బారత:—ఈ సంవత్సరము జరుగబోవు మండలసభ తోపాటు గ్రంథాలయ సంవత్సరపు ప్రతినిధుల సభ బారత యంత్ర జాగీర్తయి తే చాలబాగు గానుండును. ఏ కారణముచే తనో యిదివరకు గ్రంథాలయపు ప్రతినిధులు మానముగా నున్నారో తేగ నురి యెచ్చట జరుగ నిశ్చయించుకొని యున్నారో తెలియలేదు. ఈ గ్రామము గ్రంథాలయమును వార్షికోత్సవముగూడ జరుగుటకు సమీపించినది. —పురవాసి.

జ్ఞానోదయనిలయము, కోడూరు, నెల్లూరు జిల్లా:—గ్రంథాలయమును స్థాపించి నుమారు నాలుగు మాసములైనను కొన్ని కార్యములు శ్రుతికరములుగా జరుగుచున్నను వీధిబాహుర రాత్రి పాఠశాలకుగురించి శ్రద్ధపున్నుకొనకుండు తెలియు శోచనీయము. రాత్రి పాఠశాలకు ద్రవ్యాభివృద్ధిత్వమున పలుకుచున్నాను. ఇందు విషయమై వేదం నెంజుకృత శర్మగారితో బ్రస్తావించగా వారే ప్రతిఫల నువేషించక నా బారత విద్య గలపునట్లు నెలవిచ్చి యున్నాను గాన నిచ్చటి కై నను నిలయ కార్యనిర్వాహక వర్గమువారు దయతో రాత్రి పాఠశాలకు కలయు సహాయ మొసర్చి మా వీధిబాహురకు విద్యాదానంబొసంగుదురు గాకయని ప్రార్థించెదము. —నుగాక రంగస్వామి.

సహకారోద్యమము.

ఆంధ్రమండలములకు ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వము.

ఈనెల 18, 19 వ తారీఖులనాటి చెన్నపురిలో "రాష్ట్రీయ సహకార సభ" అను పేరుతో జరిగిన సభయొక్క ఉపయోగమును గూర్చియు సాధకతను గూర్చియు ఆద్యతానూహను సభ్యులు కొంతకన్నకను వీక్షించినవారికిని తత్సభలో పాల్గొనినవారికిని పొడపూపకమానదు. అక్కడ గావించబడిన తీర్మానములు సాధారణముగ సహకారోద్యమమునకు యంతరాయము లేదని మొగనుచున్నవి? ఆంధ్రమండలములలో తదుద్యమమునకు యంతరాయము తోడ్పడును? అను విషయములను గూర్చి యోచించునపుడు ఏ కేసును ఆసగించుటలేదు. ఇట్టియోచనలో నీ దిగున వివరించిన విషయములు గమనింపవలసియున్నది.

1. చెన్నపురిలో "చెన్నపురి రాష్ట్రీయ సహకార (యూనియన్) సమితి" అను పేరుతో నొక సంఘము కలదు. ఆ సంఘములో చెన్న పట్టణములోనున్న కొందఱు సభ్యులుగ నున్నారు. రాజధానిలోని సంఘములన్నిటి వత్తుమన గాని కొన్నిటివత్తుమనగాని అధ్యమము పెంట్లల్ బ్యాంకుల వత్తుమనగాని తాలూకా యూనియన్ల వత్తుమనగాని, ప్రతినిధు లెవరును అందులో చేరియుండలేదు. అట్టి ప్రాతినిధ్యమునకు అవకాశము నులేదు. ప్రాతినిధ్యవీరహితమైన ఆ సంమితి, రాష్ట్రీయంకటి వత్తుమనను స్వీకరింప నిర్ణయించుకొనినదిగాని రాష్ట్రీయ సభ జలుపుచుండును. రాష్ట్రీయ సభ, సమితి వారిచేతనే సహకార పట్టుపడవలయుననియు, ఆ సహకార స్థానము చెన్నపురియే అయియుండవలయుననియు తదితర స్థలములకు గాని, ఇతరమండలములకు గాని ఆసభ వాహ్యమందుటకు యెట్టి అధికారము లేదనియు, నెవరైన ఆహ్వానించుచో దానిని గూర్చి విచారించుటకైన రాష్ట్రీయ సభకు అధికారము లేదనియు ఆహ్వానింపవలచుకొన్నవారు ఒక సంవత్సరమునకు ముందుగానే ఆ సంమితి వారికి విశేషము వంతుకొనవలయుననియు, అవిన్నవమార్చించుటగాని ప్రోత్సేహములు గాని పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము ఆసమితి వారివలెననియు సమితి ప్రముఖుల యభిప్రాయము. రాష్ట్రీయ సభ సమితికి అంబడి యుండవలెనట గాని ఇది రాష్ట్రీయ సభలు రాష్ట్రీయ సంఘములవలె సభా తీర్మానములు నెఱవేర్చుటకు యేర్పడిన యంతరాయము ఆసమితి లేనట అందుచే మొన్నటి సభకు ప్రతినిధులుగ వెళ్లిన కొందఱు ఆంధ్రులు తత్సభను కృష్ణామండలమునకు ఆహ్వానింప నద్యమించినపుడు వారి సంకల్పము బహిరంగముగ సభలో వెల్లబడుటకైనను సమితి ప్రముఖులు అనుజ్ఞ నొసగలేదు.

2. సభలో జరిగిన తీర్మానములను, విచిత్రజనము గలవియై యున్నవి. వానిలో మొట్టమొదట రాజధాని రిజిస్ట్రారు గారైన హేమింగ్వే గారి స్వకపోల నిర్దిష్టములు. కొన్ని సి. యస్. కృష్ణ స్వామి ఆయ్యర్ అను వారు పంపినవి. మఱికొన్ని అక్కడక్కడ ప్రావిడ చేతములో స్థానికాధికారులకు సంబంధించినవి.

కడు దీర్ఘమును, అత్యంతము అడంబరయుతమును అగు మొదటి తీర్మానము ఆంధ్రమండలములకు సంబంధించిన సంబంధించు. పెద్ద పెద్ద మొత్తములను దీర్ఘ కాల ఋణములుగ తీసికొనువాడుక ప్రావిడ చేతములోని సంఘముల సామాన్యచారముగ నున్నవట! అదిమాని ఆంధ్రజేతములోని సంఘములలో వలె స్వల్ప మొత్తములు కొలదికాలపు ఋణములుగ నిచ్చుచుండ వలయుననియు ఆ ఋణములు వైతము శిస్తు చెల్లించుట మంచి ధర్మము పలుకువటకు ధాన్యము నిలువయుంచుట మొదలగు అవసరములకు మాత్రమే. ఇచ్చుచుండవలయు ననియు, తీర్మానింపబడినది. ఆంధ్రజేతమునకు సంబంధించిన యెట్టి తీర్మానములు కొన్ని.

సమిష్టి అమృతము. సమిష్టి కొనుబడి మొదలగు రిజిస్ట్రారు వారికి ఆర్థిక ప్రాధమ్యము తీర్మానములు కొన్ని; మనజేతమునకు అవసరములును, మనజేత వీధివర్తిత్వములకు అనుకూలమును, ఆగు సామ్రాజ్య వ్యవసాయ పరికరములు అమిత వెలగలవి అయినను అట్టివానిని, ఉపయోగించవలె నని ప్రోత్సహించు పశ్యమాదర్శ ప్రేరేపములకు తీర్మానములు కొన్ని.

ప్రాచ్యప్రాచీనధర్మముల తారతమ్యములను పరిగణింపక సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపకము సూక్ష్మతకయే మనజేతములో స్థాపించవలెనను(మద్రాసులో స్టోరును గూర్చిన) తీర్మానములు కొన్ని;

వ్యాసము దీర్ఘ మనునను భీతితో ట్టు ప్రపలుపరలిననచ్చినను తీర్మానములు ఉపయోగకరముగనుటను గూర్చి నిర్ణయమునకు వాలిసంకలనము చూపించబడినది.

3. సభలో నేమి విషయములు సమయసభలో నేమి చర్చయించును యాస్పాతిక మువ్వినను అవసరములే జరుగును. రిజిస్ట్రారు వారికి అవసరము బాగుగ సంభాషించుకొని క్రియించుటయు తెలుగు తెలియుటయు చుర్రుకొనుటయు గూడ చుర్రుకొనుటయు కొంత కారణము. కొన్ని తీర్మానములకు కొండ, మూడ, నాల్గవ, ఆమోదములకు కొండలు ఆంధ్రులు వియోగించుచు ఆంధ్రములో ప్రసంగించు అవకాశముగలదిను మొట్టమొదటి తీర్మానముగ మాత్రముండి ప్రసంగించువారికిగాని వియోగించువారికి గాని ఉపయోగకరమును ప్రోత్సహించుముగ నుండదు. అవసరములో ఆర్థిక గంభీరత వ్యాపకములు, రిజిస్ట్రారు వారి ఆమోదమునకు సంబంధించుటలు జలుగుచున్నను ఆంధ్రప్రదేశ్ నిధులు భాషాపరమములు లేనిచే, విక్రమముతో తెల్లబోయిచూచుచుండవలయును. సహకార సంఘములలోని సభ్యులు చాలమంది గ్రామవాసులును, ఏ భాషాపరమములును, అగుటచేతనే, సహకారోద్యమము యుక్తముగ కర్షకులకు గ్రామవాసులు అగుటచేతను, సభలోని చర్చలు అవసరముగా జరిగియున్న అంభి ప్రదేశములు. ఆంధ్రములో జరిగినపుడు దాగింద ప్రతినిధులను వెలవెలబోవుచుండును.

4. సహకారోద్యమము జేతముయొక్క వీధివర్తిత్వము నివారించవలసిన దగుటచేతను తత్సమయమును గూర్చి కొలచెము నిర్మాగములకుగ చర్చించవలసిన అవసరముండెను చేతను అట్టి చర్చకు ఆంధ్రుల కిదిదరక కొంత యలచాటుపడి యుండుట చేతను, దాగిందపొడవలను అట్టిచర్చకు అత్యంత ప్రోత్సహము కాకపోవుటచేతను ఆంధ్రులకును దాగిండుటకును, ఆదర్శములలోను, తదాదర్శస్వామికి అనువగు సాధనాలంబరములు, కొంతవ్యత్యాసమును కొన్ని భావభేదములుగలవు. అందుచే ఎవ్వరు గాని నిరాశులకముగ నభివృద్ధి నొందుటకు నీ లంక గ లేదు.

5. ఆసంకల్పమునకు సంకల్పము సంఘముల సంఖ్య యెక్కువ అగుచుండుటచేతను, వేలకొలది సంఖ్యగల ఈ సంఘములన్నిటిని ఒక్క కంటితో కనవెట్టి యుండుటకు

ఎట్టియంతాభిప్రాయాలి కైనను కష్టసాధ్యముగ నుండునగునను, తిరునెల్వేలికిల్లాలో జలుగుచుండెను సభ్యులని గంబాం మండలమున జరుగునపుడు రిజిస్ట్రారు వారి పోరలెన్ను ఆయన కర్షకత ప్రోత్సహము గాక వీధిజేతముని కష్టానికి దిగివ్యయ అనవసరముగ వ్యయముగనుట లేకుండి యింకనువలసిన, రిజిస్ట్రారు వారి పరిపాలనా పరిమాణము తగ్గించుట యవసరము.

వైకారణము లన్నిటిని బట్టి వారితనమువారి సహకార కాభిలాష సహకారోద్యమ నిర్వహణములోను ఈ క్రింది మార్పులు అత్యంతా వసరములు.

- (1) ఆంధ్ర మండలములు పెదవీధి ప్రత్యేకము ఒక రిజిస్ట్రారు క్రింద ఉంచవలెను.
- (2) యెక్కువకాలే రెండుమూడు మండలములకు ఒక్క అసిష్టంట్లు రిజిస్ట్రారు ఉండుట గాక ప్రతి మండలమునకు ఒక అసిష్టంట్లు రిజిస్ట్రారు నిగామించబడవలయును.
- (3) ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సహకార సభ ప్రత్యేకము సమావేశము కావలెను.
- (4) ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సమితి జేటుగ నిర్మించ బడవలెను.

వైకారణము పెదవీధి మార్పులకు సాధించు కొలుకును ఆంధ్రజేతమున సహకారోద్యమము, అధిక ప్రచారము గాంచు సమిత్తమున, "ప్రథమ ఆంధ్రజేత సహకార సభ" జూను మాసా నెలన గాని సమావేశ పలుకుట యుచితము. తత్సభయెక్కుముగ గూర్చుండు తిరిగి ప్రయత్న మగును.

గూడూరి రామచంద్ర రావు గారు.
సూరి వె కలు సరసింహ శాస్త్రి గారు.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు
శ్రేష్ఠత్వము, నువ్వన, ఘాటుగలిగి అజీర్ణము, వాయువ, జలుబు, జ్వరము, సన్నిపాతము, దగ్గు, కలరా, ప్లేగు మొదలగు వాటిని హరించుటలో శ్రావ్యధుల్యం. 200 మా. అ. క్యాలండరు సహా 12 సీసాలు 2-4-0 వి. సి. ఖర్చులు చేరు. పి. సి. పి. ఆంధ్రకో, హిందూ, గుంటూరు జిల్లా.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

1000 రూపాయల బహుమాన మిచ్చబడును.

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచేత తయారు చేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను సేవించండి. దీనిని సేవించిన యెడల ధాతుఫస్ఫీ, క్రొత్తఫస్ఫీ, విశేష బలము, ఆకలియెక్కువ మొదలైనవి కలుగును. స్వచ్ఛ స్థితియు, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహు మూత్రవాధి మొదలగునవి మానవును. దీనివలన మంచిగాణము పొందిన అనేకులు రంగోల్, పిహాగ్, సిం పూర్, సిల్వాన్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్ ఈ ప్రాంతములనుండి 2 మామనకత్తికలు విశేషముగా పంపియింపబడును. కావలసినవారు ఆర్డర్లొస్తాంపును బరిపిసవో, 2 మామనకత్తికల కాపీ వంతుడు మా. ఇది అబద్ధ మని రుజువుచేయువానికి వై కనుక అవియుండు బహుమానము ఇయ్యబడదు. అట్లు నిరాకరించుచో కొర్రములముగా పొందవచ్చును. ధార్యులు ను కొనుకొనుటకు డి. మన్నాలాల్ అయియుండు చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రిక సార్వలులో గూడ పంపబడును. ఏలంటులు కావలసియున్నది.

15 తులాల డబ్బీ వల గూ. 2-0-0. తపాల ఖర్చులు 1-3 0-8-0, 2-3 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ వైద్యులు, సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరు సిటీ. D. Mannalal, Salamisti Depot, Bangalore City.

భాగ్యవంతు లేవరు? ఆరోగ్యవంతులే. (1045)

ఆరోగ్యమునకు ఆయుర్వేద ఔషధములు అద్వితీయములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

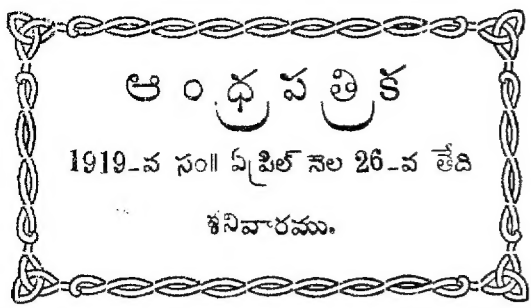
జీవామృతము	అమృతామృత తైలము	జువీర్ రసాయనం	మంచానన లేపము
బలహీనులకు	చల్లదనము గలిగించును	ఉష్ణముల బోగొట్టును	తామర నణమును
సీసా రు. 8-0-0	సీసా రు. 0-12-0	సీసా రు. 0-8-0	డబ్బీ రు. 0-8-0

ఈ పండితులవారి దివ్యౌషధము లింక ననేకములు గలవు.

ప్యాకింగ్-పోస్టేజిఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాబులాగు ప్రతులు ఉచితము

తంతి విలాసము. } మేనేజరు, ఆయుర్వేదాశ్రమము.

పండిట్, మదరాసు. } రి, ఆచార్యకౌశికి, మదరాసు.

సూతన ప్రబోధము

హిందూ దేశమందంతటను వ్యాపించిన సూతన ప్రబోధ రహస్యమును గ్రహించలేక, లండను టైముస్ మొదలగు పత్రికలు, ప్రస్తుత స్థితి సంకుచిత దృష్టితో చరికించుచున్నవి. పం గ్రామమున ధర్మాధర్మములకు పోరాటము జరి గెను. ధర్మపక్షమునకు జయము గలిగినను, ధర్మ సంస్థాపనా ప్రతిజ్ఞ యొకను నిర్వహించ బడ లేదు. ప్రపంచ మంతయు సూతన పునర్నిర్మాణ మాశించుచున్నది. స్వాతంత్ర్యమే దాని యాశ యము. స్వాతంత్ర్య వాతావరణము వ్యాపించనిది, ధర్మ సంస్థాపనమున కనుకూల పరిస్థితు లేర్పడవు. సంగ్రామము ముగిసినంత మాత్రముచే, ధర్మ సంరక్షణ పూర్తిగ లేదు. ఇక్కార్య మికనుండియు మొదలిన వలయును. ప్రపంచములోనే దేశమును పరికించినను, అశాంతి ఏదియో నొక రూపమున ప్రబలియేయున్నది. ఇట్టి సామాన్య సార్వజనిక పరి స్థితు లెన్నడును గుమిగూడి యుండలేదు. వీటిని విశాలదృష్టితో పరిశీలించుట యవసరము. సూతన నిర్మాణము గలుగ నున్నపుడు, అశాంతి ప్రబల మగుట సహజము సూతన ప్రబోధము గూర్చి విచారపడి లాభముండదు. కలవరపడియు లాభ ముండదు. ఇట్టి కఠినామము జరుగక తప్ప దు. ప్రజలును, ప్రభుత్వమువారును, శాంతిమన స్కులై విచక్షణతో ప్రస్తుతస్థితిని విలోకింప వలసి యుండును.

ప్రభుత్వపు ధర్మములలో శాంతిస్థాపన మొక ధర్మమని యంగీకరింపని వారుండరు. కాని, ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి పరిపాలనమును కొనసాగించుట, యంతకన్నను ముఖ్య ధర్మమని ఆధునిక వాగ్విక ప్రపంచమంతయు సంగీకరించి యే యున్నది. ఈ ధర్మమును సక్రమముగ నిర్వహించుటవలన, శాంతిస్థాపనాభార మతిసులభ సాధ్య మగును. పై రెండు ధర్మములును అవిభాభావ సంబంధము గలవి. రెండు ధర్మములును దూర మయిన కొలదియు, అశాంతి పెచ్చు పెరుగుటయు, నిర్బంధము లధిక మగుటయు సంభవించు చుండును. ప్రజేచ్ఛ ననుసరించి, అధికారవర్గము పరిపాలించుట లేదని విశ్వసించుటచేతనే, భారతీయులు స్వకరిపాలనము గోరుట సంభవించినది. ప్రభుత్వపు ముఖ్యధర్మము లెవ్వయో తిన్నగ గుర్తించ బడునని ఆంగ్లో హైందవ చక్రికల వ్యాఖ్యానము లన్నియు అర్థహితములని విప్లవమగును. సూతన జాతీయ ప్రబోధము వికసించుట కవకాశము లేక, కొంతవడి వక్రమార్గము బట్టిన బట్టవచ్చును. కాని, అట్టి ఫలితము ప్రబోధపు లోపముచే చేకూరుటలేదు. లోపములకు సరియగు కారణ మెదియో గ్రహించజాలక, సూతన ప్రబోధమును త్రుంచినవ నెంచుచో, సక్రమాభివృద్ధికి భంగము కలిగి, అనవసర కలవర ముదయించుటకు కారణ మేర్పడును.

సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారు, పంజాబురాష్ట్రమున కాలుబెట్టిన నాటినుండియు, జాతీయ ప్రబోధ చిహ్నములను గుర్తింపజాలక, వాటి

నడచినైచి, శాంతి స్థాపన సుదృఢులైరి. కొంత కాలము కృత్రిమ శాంతి స్థాపితమయ్యెను. కృత్రిమ చిహ్నముల జూచి మోసబోయి, సర్ మైకేలు గారు పంజాబు రాష్ట్ర మన్ని రాష్ట్రముల కన్న రాజభక్తిలో సగ్రగణ్యత వహించెనని దెలుపుదు, యితర రాష్ట్రములను తూలనామటకు సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభలో బూనుకొనిరి. వెంటనే ప్రజాప్రతినిధులు వీరి దంభోత్తులను ఖండించిరి. రాజకీయనిధి గానును వీరి యవ్యక్త ప్రసంగమున కనన్యుతి దెలిపిరి. తమ వాక్యములకు సర్ మైకేలు గారు విచారము తెలుపుటతో నాకథ పరిసమాప్తి నొందెను. వీరినుడువు లెంతవరకు సత్యములో, ప్రస్తుతస్థితి తేటపరచుచున్నది. రాజకీయాదోళనము దేశమున వ్యాపించకుండుటకు తలకు, పాప మొదలగు జాతీయ హాయకు లందరును పంజాబు రాష్ట్రమున నడుగిడకుండ బహిష్కరింప బడిరి. న్యాయుండియో మొదలగు పత్రికల ప్రవేశము నిషేధింప బడెను. రాజకీయాద్యమును రాష్ట్రమున వ్యాపించ కుండుట కెట్టిమార్గము లవలంబించ బడవలెనో, అట్టి మార్గము లన్నియు సవలంబించ బడెను. పంజాబు మట్టును ప్రాకార మొకటి నిర్మించబడెను.

రాజకీయాదోళనము పెచ్చు పెరిగిన నితర రాష్ట్రములందు లేని కలవరము పంజాబునందొప్పుడేల బెరుగవలయును? సైనిక శాసనా ప్రవేశ మిప్పుడేల యవసరమయ్యెను? విమానములు, అగ్నిగోళపు పినుకలు మొదలగు కఠిన చర్య లేల యవసరమయ్యెను? జాతీయ ప్రబోధ మును నిరోధముచే నడచినైచి మటకు సాధ్యపడదను సత్యమిప్పుడు ప్రస్తుతమగుచున్నది. ప్రబోధమడచి వేయబడిన కొలదియు, అశాంతి ప్రస్థులముగాక బోయినను అడుగున దాగియుండును. అట్టి యశాంతి నెక్కుడు ప్రదపకర మని, రాజనీతిజ్ఞులు గ్రహించియేయున్నారు. సందిగ్యమును మరుదెంచినపుడు, ప్రభుత్వమువారి శాంతి స్థాపనామార్గములకు, ప్రజలు శక్తివంచనలేక తోడ్పడుట యవసరము. కాని, ప్రజలతోడ్పాడు గైకొనుటకధికారు లనుకూలమగు నేర్పులు చేయవలయును. మనోహరిలాలు, ధరమ్ హనుసూరి, కాలీనాధరాయి మొదలగు మిత్రాదులు సహితము నిర్బంధముల పాలగుచుండ, అనుకూలస్థితి ఏర్పాడునా యని సందియము గలుగకమానదు. సర్ మైకేలు గారి నారాష్ట్రము నుండి వేంటనే పంపివేయనిచో, కార్యసిద్ధి గలుగనేరదు. సర్ బాంప్ ఫిల్డ్, పుల్లరుగారు తూర్పు పంజాబ్ ముగ్గో నిరంకుశముగ ప్రవర్తించుచు దేశమున సంతోధము గలిగించుచున్న సమయమున, మార్గప్రభువు ప్రతిష్ఠ నెతమాత్రము యోచింపక, పుల్లరు గారిని రాష్ట్రమునుండి పంపివైచిరి.

ఇట్టి తరుణమున, సుదర్శముల నే మాత్రము గుర్తింపక టైముస్, అబ్జర్వరు పత్రికలు సర్ మైకేలుగారి నిరంకుశ రాష్ట్రపాలకులుగ నుంచ నలయునని నూచించుట, విచక్షణ జ్ఞాన శూన్యతను చాటుచున్నది. విశ్వాసము విశ్వాసమును, అవిశ్వాస మవిశ్వాసమును పెంచును. అవిశ్వాసము తో, నిర్బంధములను కొనసాగించిన కొలదియు, అశాంతి పెచ్చు పెరుగుచునే యుండును. సైనిక శాసన మొక్క పంజాబురాష్ట్రములో మాత్రమే ప్రవేశ పెట్టబడెననియు, డిల్లీ యధికారు లిందుల కంగీకరింప లేదనియు, సివిలు మిలిటరీ గెజటు పత్రిక వగచుచున్నది. కాని, సర్ మైకేలువంటి వారు హిందూ దేశమునందొక్కరే యున్నందులకు, హిందూ దేశము సంతసింపవచ్చును. జాతీయ ప్రబోధమును సవ్యమార్గమున నడిపి, అశాం

తిని బోనామటకు మార్గ మొక్కటే గలదు. నిర్బంధ శాసనముల దీసివైచి, ప్రజలకు సంతృప్తి గలిగించెడి, విశాల సంస్కరణముల నొనగూటయే పరమ సాధనము. ఏదియో నొక మిష బెట్టి విశాల సంస్కరణముల నొనగనిచో, సామ్రాజ్యమునకు నష్టము వాటిల్లక మానదు. విశాల సంస్కరణములు భారతీయుల కన్నను, సామ్రాజ్య సైన్యమునకు ముఖ్యవసరము. తాత్కాలిక లాభములు బోవునవి, సివిలు సర్వీసువారును, యూర పిహను వర్తకులును, సంస్కరణములు వలదని గగ్గోలు పెట్టుచున్నారు. మీదు మిక్కిలి సంస్కరణములను ప్రయోజన రహితము గావించ వలెనని నిర్బంధములపై నిర్బంధములను ప్రవేశ పెట్టవలెనని పురికొల్పుచున్నారు. వీరు గావించుచున్న విపరీతాదోళనమునకు చెవియొగ్గుటచే నినుచుంతునను లాభ ముండదు. ప్రపంచ స్వాతంత్ర్య సంరక్షణార్థమి, ధనప్రాణముల నర్పించిన ఆంగ్లజాతి, స్వీయ సామ్రాజ్యమున ధర్మస్వాతంత్ర్యముల నెటుల రక్షించునోయని, ప్రపంచ మెచుకు జూచుచున్నది. బ్రిటిషువారి కార్యనిర్వహణ సామర్థ్యముపైననే, ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణము, ధర్మ సంస్థాపనము, శాంతివ్యాపన మార్ధారపడి యుండునని, తేట తెల్లమగుచున్నది. సమయమునకు దగిన కార్యోత్సాహము, బ్రిటిషు దేశము జాపుగాక యని గోరెదము.

లోకమాన్యుని సందేశము

జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు అహమ్మదు నగరమున జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీయమహాసభ కధ్యక్షతవహించి, తిలకుగా రాంగ్ల దేశములో సలిపిన కృషి గూర్చి యిటుల బలికిరి.

“బాలగంగాధర తిలకుగారు సముద్రమును సురక్షితముగ దాటి, ఆంగ్ల దేశమునుండి తిరిగి నచ్చిన యువకుని దుస్తుల తో లండను నందు గాన్పించిరి. మొదటిరోజున తెలవారు జామున పి గంటలకే లేచి, బుధవార పేటలో మామూలుగ పి కారునకు వెడలినటులనే వెడలిరి. త్వరలోనే ఇంగ్లండు పరిస్థితుల కలవాటుపడిరి. వారిని సందర్శించిన వారెల్లరును, అందులో ముఖ్యముగ వారీమణులు ముదితచిత్తులయిరి. వారి అందముగు సూతన శిరోవేష్టముపై మోహము జూపిరి. రాజకీయసంస్కారులు మాత్రమాశాభంగము జూపిరి. ఆజానుబాహుడై జగడగొండి యగు ప్రజాస్వాతంత్ర్య వాదితో పోరాడవలసి యుండునని వారూహించిరి. కాని, హేతుజ్ఞానము పైనను, చారిత్రముపైననుతనవాదము నాధారపరచుచున్న బలహీనుడగు పురుషుని జూచిన తోడనే, ఆంగ్లో హైందవ పరివారలు గట్టిన యరభిప్రాయ కుడ్యము లన్నియు, వెంటనే కూల జొచ్చెను. దూరాలోచన గలవారు, స్వరాజ్యోద్యమము బ్రిటిషు పరిపాలనము నెడ ద్వేషముపై గాక, ప్రేమపైననే ఆధారపడి యున్నదని కనుగొన గలిగిరి. తిలకు గారికి కేసులో న్యాయము జరుగకుండుటచే, ఒక దినము మాత్రము వారికి కొంత విచారము గలిగెను. మరునటిదిన ముదయమున, తిలకుగారు సహజోత్సాహముతో “బ్రిటిషున్యాయ మతిసులభమయినది. జ్యూరీ వారి నిర్ణయము మూడులక్షలు మాత్రమే ఖరీదుగలది. బ్రిటిషు రాజకీయము మాత్రము ప్రియమయినది. ఆంగ్ల దేశపు నిర్ణయము కనీసము కి కోట్ల రూప్యము లయినను ఖరీదగు” నని బలికిరి. హిందూ దేశము విషయమై కృషి సలుపుటలో, తిలకుగారు తన శక్తిసంతను వినియోగించు చున్నారు. బ్రిటిషుకాంగ్రెసు కమిటీ

నిర్వహణయందును గ్రహించి, తిలకు గారు దానిని పునరుద్ధరించినది. అంగదేశపు వార్తా పత్రికలు, బూబుక్కులలోని నిజాంశతములను అద్వైతజామెంటు కాలములలోనే నను ప్రకటించుటకు నిరాకరించినది. అందుచే, తిలకు గారు దేశమునకు కరత్రములతో నింపివచ్చిరి. పార్లమెంటు ఎన్నికలలోనిచ్చుడి యుపన్యాసములలోను, పార్టీ కార్యక్రమములలోను హిందూదేశ విషయము లింత ప్రాముఖ్యముగ నెన్నడును వివరింపబడియుండ లేదు. లాన్సుబరీమొదలగు ప్రముఖులసాయము తో దేశము ప్రబోధించబడినది. దూరమాలో చించి లోకమాన్య తిలకుగారి సందేశమును దేశ మునకు దెలుపమని నన్నుగోరిరి.

‘హోంరూలు చేరువలోనున్నది. అడుగుము. ఆది ప్రసాదింపబడును. అడుగునపుడు మాత్రము, దృఢనిశ్చయముతో నేక గ్రీవముగ నడుగుడు.’... అంగీకారము గైకొనకున్నను నేనొక విషయమును మీకు దెలుప దలచితిని. సంధిసభలో సభ్యులుగనున్న నొక ప్రముఖునియొద్దనుండి అంగ దేశపు పార్లమెంటు సభవారు కొంతకాలమునకు స్వయం నిర్ణయనూత్రమును హిందూదేశమునకు వర్తింప జేసెదరని తిలకుగారికి ప్రాతినిధ్యము గు వాగ్దానమందబడెను. ఇందునుబట్టి హిందూ దేశము నిశ్చయముతో నడుగునది, ప్రస్తుత పార్లమెంటు సభవారి నుండియే పొందవచ్చును.”

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు: సత్కారహామ

హంబాయి క్రానికలుపత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

“దక్షిణాఫ్రికాలో నున్న గాంధీ గారి పూర్వ స్నేహితులందరును, గాంధీ మహాశయుని సత్కార గ్రహోద్యమ వార్తను విని సంతోషాంతరంగులయిరి. డర్బను గ్రామమందలి “స్వరాజ్య” పత్రిక యీ వార్తను వినినవెంటనే చాలమంది కండ్ల నీరు గార్చిరని దెలుపుచున్నది. కొందరు, గాంధీ మహాశయుని యాద్యమములో పాల్గొన లేనందులకు విచారముచేతను, మరి కొందరు మాతృభూమికి త్వరలో స్వపరిపాలన మేలెంచునను సంతోషము చేతను, కండ్లనీరు గార్చిరి. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు సత్కార హమలతో సానుభూతి జూపెదరనియు, అవసర మగుచో దేశరక్షణకై కృషిసలుపుటలో వెనుది యరనియు, స్వరాజ్యపత్రిక అభయ మొనగుచు న్నది. గాంధీగారి కుమారులగు మునిలాల్ యం గాంధీగారు, ట్రాముకారులో భారతీయులకు ప్రత్యేకింపబడిన స్థలములో గూర్చొనుటకు నిరాకరించినందున, ఫీనిక్సులో విచారించ బడుచున్నారు. మునిలాలుగారు భారతీయులపై విధించబడిన అన్యాయపు ట్రాంప్ న్యాయమును నిరసించుట కొరకే, సాత్విక నిరోధము బూనియుండవలెను. మునిలాల్ గారి కేసు మార్చి 24-వ తేదిన విచారణకు వచ్చియుండవలెను. కార్యవసాన మెటులుండునో యని, హిందూదేశము నిరీక్షించుచున్నది.”

బాల్మీ విక్రమ్ సిద్ధాంత వ్యాసనము

న్యాయండియా పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

“బాల్మీవిక్రమ్ సిద్ధాంత వ్యాసకులు హిందూ దేశములో పనిజేయుచున్నటుల, మద్రాసు మెయిలుపత్రిక యంత యాలస్యముగ నొక వ్యాసము వ్రాసినది. ఇట్టి యుపద్రవము కలదనియు, కుట్ర యిదివరకే కన్నబడుచున్న దనియు న్యాయండియా పత్రిక అల్లరులకు ముందే తెలిపియుండెను.

వ్యవహారమంతయు ముగిసినపిమ్మట, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక తెలిపి గనుబాచుచు న్నది. సత్కారగ్రహోద్యమమున శాసనాతిక్రమణ భాగము, దేశోపద్రవకర మగు విప్లవోద్యమము లకే దారిజూపునని సహేతుకముగ దెలిపిన న్యాయండియాపత్రికతో బాటు మద్రాసు మెయిలు పత్రిక కృషిసలుకకుండుట మిగులశోచనీయము.”

జమే. విప్లవభీతిని వ్యాపింప జేయుటలో న్యాయండియాపత్రిక తన్న మెయిలుపత్రిక వెనుకంజనై చుట గొప్పక్రమాదముగాదా? మెయిలు పత్రిక, యికనయిన తనలోకమును నెవరించి కొని, న్యాయండియా పత్రికతో బాటు బాల్మీ విక్రమ్ యుపద్రవముగూర్చి ప్రధానవ్యాసముల ననుదినము వ్రాయునని యూహించెదము!

లాహోరునందు కొరడాదెబ్బలు

ఉదార స్వభావులగు సి. యఫ్. ఆంధ్రూసు గారు డిల్లీనగరమునుండి లీడరుపత్రిక కిటుల వ్రాయుచున్నారు:

“లాహూరు వీధులలో బహిరంగముగ దెబ్బలెత్తి విధించు చున్నారని దెలిపిన, అస్ససి యేటెను తంత్రీవార్తను నేను నమ్మలేదు. కాని, కనులార గాంచిన యెవరు నాకిప్పు డది సత్యమని దెలిపిరి. ఇంగ్లీషువాని నయినందులకు, యీ వార్త నాకు అగ్రహావమానముల గలిగించినది. ఈ దేశ ప్రజలు దెబ్బలెత్తును, మరణముకన్న నవహాస కరముగ నెంచెదరని, సైనికాధికారులు గ్రహించినటుల దోచరు. లేనిచో వారెట్టిశిక్షను విధించి యుండెడివారు గారు? వారు తక్షణమే నిజము గ్రహించుట యవసరము. ఈ విషయముల నెన్నడును మరచిపోవుటకుగాని, తమించుటకుగాని వీలుండదు. ఇట్టి కృత్యము లింకను జరుగక ముందే, రాజప్రతినిధిగారు తమ యధికారమును జూపి, వీటి నాపివేయ గూడదా?”

ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు

ఈ పద్ధతి నెదిరించుటకు, లిబరలు పక్షము వారు నిశ్చయించిరని, మద్రాసుటైము పత్రిక కే తెంచిన ప్రత్యేకతంత్రీవార్తలు దెలుపుచున్నవి. హిందూదేశపు దృష్టితోజూచిన, ఇంపీరియలు ప్రిఫరెన్సు కన్న స్వేచ్ఛావాణిజ్యపద్ధతియే నయమని దోచుచున్నది. మనదేశమున కిప్పుడు గావలసినది, వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యమే.

క్రిక్రీశేషులగు దివాను బహదూరు

ఏ. కంకరయ్య గారు వీరు వయోవృద్ధులై తిరుచునాపల్లిలో నిన్ను టిడినము చనిపోయిరని తెలిసికొనుటకు చింతించుచున్నాము. వీరు కొచ్చినులో దివాను పేషాదరు పదవిని సమర్థతతో నిర్వహించిన దక్షిణ దేశపు ఆంధ్రప్రముఖులు. ఆంధ్రోద్యమారంభమునందే, ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణ మావశ్యక మని చట్రికలకు వ్రాసెరి. ప్రాచీన సాంప్రదాయములపై సత్యంతాభిమానము జూపుచుండిరి. స్వరాజ్యోద్యభిమానులై యుండెడివారు. ఇటీవల సత్కారహామప్రతీక్ష గైకొని తమ ధైర్యమును కనుబ్రాచిరి.

కయాచో సమస్య.

పారిసు, ఏప్రిలు 22:—నిల్వను గారకు లాయడు జార్జి క్లెమెంకో గార్లు నేటిదినము కయాచో సమస్యను చర్చించిరి. జర్మను ప్రతినిధులు కర్నెల్సుకు రాకముందే ఈ సమస్యను పరిష్కరింపకలెనని జపానీయులు పట్టుబట్టియున్నారు. చర్చలన నేమియు నిర్ధారణము కలగలేదు. ప్రముఖులగు వారు ఈవిషయమును ఆమాలాగముగా యోచించుచున్నారని వారు త్వరలో ఒక నిర్ధారణమును చేయదురు.

స్థానిక వార్తలు

నీరు తపాలు:— పోప్టలు ఎక్సెనుబండి నకాల మాన చెన్నుపుకి వచ్చియెదల సీయతపాలు శత్రుశదయులు 7 గంటలకు బహ్వాదా చేయబడును.

దక్షిణ ఇండియా బ్రహ్మ సమాజము:— ఈ నెల 27వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 8 గంటలకు 97 అడ్డాపిళ్ల వీధిలోని ఉపాసన మందిరమున “మతము - హేతువు” అనువిషయము గూర్చి స్వామి బ్రహ్మనందగా రుపన్యసించురు.

నిమ్మబాత్తుధారక సంఘము:— మదిరాసు లోనున్న యీ సంఘమువారి యాజమాన్యమున యీనెల 27 తేదీ ఆదివారము ఉదయము 8 గంటలకు చాకలిపేటలో కర్పాదవీధియందున్న శాతశాలలో స్వామి బ్రహ్మనంద, జంబువాధముగారు “భగవద్గీత” గూర్చి యుపన్యసించురు.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:— శేపు (ఆదివారము) వెంబూరులో రాఘవాచారియార్ వీధి 15 నెం. భవనమున సాయంకాలము 8 గంటలకు ఒక ప్రార్థన సభ జరుగును. డి. కృష్ణమూర్తిరావు ప్రార్థనసభ్యుడు. ఈ సమాజపు క్రమమ వార్షికోత్సవము పై నెల (మే) 4 తేదీ ఆదివారము మొదలు 8 దినములు మదరాసులో జరుగును.—వీధిభజన, మహాసభ, శ్రీలసభ, ప్రార్థనసభ, బహు ఉపన్యాసములు వీధులకు అన్నవాసము.

తారకలిపి:— ఈ గ్రంథము మదరాసులో నేను నాలుకాలేజిఆఫ్ కామర్సులో నుపాధ్యాయులుగానున్న ఎన్. ఎమ్. రామకృష్ణక గారిచే వ్రాయబడినది. భారతజాతీయ లన్నిటికిని ఏకలిపి యేర్పరుపబడినది. ఈ లిపి నేర్చుకొనుట కెంతయోకాలము పట్టుదు. మిగులగులభముగ నెల్లరుచు నేర్చుకొనవచ్చును. మనదేశమందలి యే భాషనైనను వానితో వ్రాయవచ్చును. ఈలిపి వ్రాయుటకును, అచ్చునకును, పైపు రైటింగునకును కూడ నుపయోగపడును. జాతీయ లిపి యందలి కష్టములేవియు యిందు గానరావు. ఇట్టి క్రొత్తలిపిని తయారుచేసిన రామకృష్ణగారు ప్రకటననీయులు. పుస్తకము నెల రు. 0.4-0 మాత్రమే. వలమువారు గ్రంథకర్తచేర 28 మోకోడ్డు, ఎన్నూరు, మదరాసు. ఆంధ్రవాసులెను.

పోప్టు యెక్స్ పెను రైలు 25 వ తేదీ: 21-40 గంటలకు బొంబాయినుండి బయలు దేరును.

వోటా నాగపూరు నందలి లిమిట్ట ఎఫ్. కెల్సు గారు గారు కలకత్తా లిమిట్ట గారు హిందూదేశపు మెట్రోపోలిటన్ గారు వియమింపబడిరి.

లాహోరులో 24-వ తేదీని లాలా భర్తూరం నూరి, (ప్రీడరు) లాలా రజివ్ చంకు (రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి) గార్లు బంధింపబడిరి.

విగజోరొ యుద్ధము

లండను, ఏప్రిలు 28:— విగజోరొ తటాకమువద్ద జరిగిన యుద్ధమునందు 98 గురు చలపబడిరి. 82 గురు బంధింపబడిరి. వారిలో 20 మందికి గాయములు కలిగినవి. బోల్షివిక్కుల సైన్యము కొనిపోవుచున్న రైలుబండి బాంబు గుండులవలన ధ్వంసముచేయబడినది. మొత్తముమీద రెండు యుద్ధభింగులు, 7 వేలగుండు స్వాధీనము చేసికొనబడినవి. ఉత్తర రష్యానుండలి ఆంగ్ల అధికారులు ప్రకటించుచున్నారు. యుద్ధకార్యాలయమువారు బోల్షివిక్కుల స్వాధీనము చేసికొనిన బాంబు గుండు మున్నగు సామగ్రిలు తిరిగి నైనుటలు ఆక్రమించుకొనినారని ప్రకటించుచున్నారు.

డచ్చిస్తీమరు.

ఆంధ్రప్రదేశ్, ఏప్రిలు 28:—ఆంధ్రప్రదేశ్ అను డచ్చిస్తీమరు నేటిదినము కర్తవ్యసమాద్రహాసము గలది కలిగి మునిగినది. ఆందున్నవారందఱును సమాద్రహాలో పడిపోయిరి. హేలండులో నాటకప్రదర్శనమున ఆతిప్రఖ్యాతులగు ఎమ్మిట్రీడ్ అను నామెయును ఆమెభర్తయును గూడ మునిగిపోయిరి.

ప్రపంచ సందేహస్థితి

తాత్కాలిక సంధి యేర్పడవ బడిన సురవాడే పునర్నిర్మాణ సమస్య పరిష్కారము జరగవలసిన పరాజితుల గా విందు కార్యము కంటే కష్టతరముగ ఉండునని యీ, అందరి యుద్ధమును కాన్పించియు, స్వార్థకార్యమును అనవరము లని మేము తెలిపి యుంటిమి. ప్రపంచము సంతులన వేధించు చున్న జర్మను శక్తులను అంతము నొందిన దడుటకు మాచక యోగ నున్న తాత్కాలిక సంధి చేకూరి ఆయన మానము లై నది. ప్రపంచ చురతము పునర్నిర్మాణ సమస్యములను, పూర్వవిషయ ప్రతిఘటనములను, మిగుల సంధిక్షణితి యందు చిట్కొనియున్నది. కొనునగరమున సమైక్యముగా, అల్లరులు సంధిపించినది. ఇట్టి జేతమునందలి యితరప్రజేతము లలో గూడ అల్లరులు కలవు. స్వయంజేతపు రాజధానియగు మౌడెడు నగరమున కార్మికవ్యవస్థ ఫలితములగు అల్లరులు వివరములగు నున్నవి. హంగరీలోని సాంఘికవాదులవలన లయిన్న నగరము అకాలిని సంతులనమున్నది. బోల్షివిస్టు వి భావనందీ తమ జేతమును సంరక్షించుటకు యమేనములు దైర్యముతో ప్రయత్నించు లొనరింపు చున్నాడు. కొరియా జేతములు కూడ ప్రచలనము జూపుచున్నాడు. ప్రపంచ నుం దలి యితరభాగములలో కలనే హిందూజేతమున గూడ అకాలిని యున్నది. ఈ సంధిగ సమయమున బ్రిటిషు సామ్రాజ్య మును అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములను నిశ్చల చిత్తముతో నున్నవి. బ్రిటిషు కార్మికులు ధీకత్తిలో కర్తవ్యము లోయియుండెల ప్రపంచమంతయు అల్లకల్లులమగునని కొందరు నడుపు చున్నాడు. ఈ రెండు జేతములలో ప్రకృతికార్యముగ గానన యు పూర్వార్థవార పరాయణియై యిట్టి అచంచలత్వము నకు గారణము. సత్యము, యీ జేతములయందలి స్వాతంత్ర్య శోభిత ప్రతిష్టాపనములకూడ యింతటి గారణమని చెప్పవచ్చును. బ్రిటిషు రాజ్యాంగ యంత్రము కాలానుగణ్యముగ మారుమోచింది అజయములనుబట్టియు, అభిప్రాయములబట్టియు పరిణామము నొందుచుండును. కాన, కార్య నిర్వాహక సభ లలో నిశ్చయము రూపుమానుచున్నంతకాలము ఆంగ్లోకాక్స్ నులు యీ విధముగ కాలిని సురతును వర్తనము నవలంబించు చుండుననుటకు సంధియును లేదు.

ఈ అకాలినిరాక తప్పదు. ప్రస్తుతము సంఘము వివరితముగ పరిణామము నొందుచున్నది. ఇట్టి పరిణామదశయందు యిట్టిస్థితి సహజము. బోల్షివిజమును విషయతో సంకలితమైన పరిజేతములలో యిట్టిస్థితిలకు నైవేద్యము మెరుగుచున్నది. కాని, మొత్తముమీద అట్టి విషయములకు మనము వగవలసి లేదు. అని సంఘమందలి జీవితవిస్తూములు కాని అట్టి విస్తూములను బాగుగ గ్రహించి, తన్మూలమున విప్లవము సంభవింపకుండగ యేర్పాటుల గావించి, నూత్రమాభివృద్ధి చేకూరునట్లు పునము వర్తింపజేయుట ఇందులకు సంఘ సభ్యులలో ఓర్పును, ఆత్మ నిగ్రహమును యేర్పడుటవలయును. ఇదివరకు సంఘ పునర్నిర్మాణమొక్క పర్యాయము విప్లవము లేకుండగ లభింపలేదు. మన మెదుర్కొనవలసిన ఆర్థికయుగము అతి కష్టతమయ్యెను. ప్రజాస్వామ్యమునకు సంబంధించిన నూతనాశయ లభి నెమ్మదిగాని చేకూరజాలదు. ఈ విషయకమగు పురోవృద్ధి అతి త్వరలో లభించుటకై చేయు ప్రయత్నములు నష్టకారకములు. రుమ్మజేతముక విషయమును విమర్శ గతెలిపినది. సాంఘికవ్యవస్థయొక్క స్వభావములను, దీనిని ఒక్కవరి లభ్యము గావించుకొనుటకు చేయు ప్రయత్నములు సంపూర్ణ అనాజకస్థితికి గారణ భూతములగునని యిందుములమున తెల్లమగుచున్నది. ప్రస్తుతమున్న ధనస్వాములకు తెక్కకు దైకొని సంఘమున నూతనవాదకర్మమునకై కృషియుగ నడపించవలెను. రాక్షసివాద, రైలుమార్గముల విషయమున భారతప్రభుత్వము వారలంబించుచున్న విధాన మిదియే! ఈవిధానము యందు సంబంధముగల ధనస్వాముల సమ్యుతి బడసినది. ప్రస్తుతమున్న కానన, కార్యనిర్వాహక సభలను గుర్తించి, మన అవకాశములకు వానిని క్రమముగ సరిహద్దులను మార్చు నొందింపవలయును. ఈవిధముగ నైనను కష్టమును కలవరమును తప్పవు. కాని సంఘమందలి కష్టతలెల్లరును యీ సమయమున నెక్కడు ఆర్థికగ్రహమును జూపవలెనని తెలుపుచు, సంగ్రామములన లర్పించు భావకవేదనమును గుర్తించి, తదనుగుణ్యముగ వర్తింపజేసిన గూడ మేము ప్రభుత్వమువారిని కొరుచున్నాము. మన ప్రతిష్టాపనముల యందలి విశ్వాసమును పోగొట్టు

బొంబాయి రాష్ట్రీయసభ

19-వ బొంబాయి రాష్ట్రీయ సభ జోసపుబాప్టిసాగారి యాజమాన్యమున 24-వ తేదీన సమావేశమయ్యెను. బాప్టిస్తా గారు తిలకుగా రింగ్లండును దోసరించుచున్నవని విశేషముగ ప్రకటించిరి. "హోమూములు అందుబడిలో నున్నది; హోమూములు అందుబడిలో, ఈయనకును; ఒక్కటి. అందఱును గలనీ ఏకగ్రీవముగ నడుగుడు." వ్యవసంగియు నూత్రమును గూర్చివారిట్లు చెప్పిరి: ఈనూత్రమును నిజముగ ననుభవము లొనికీ తెలవయునని విశేషములంగు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. సంధిసభయందత్వంత. ప్రాముఖ్యులగువారిలో నొకరు లిఖిత పూర్వకముగ "ఇంగ్లండు పార్లమెంటు దిగిన అనకాకమును జూచుకొని స్వయంజేతమునూత్రమును హిందూజేతమున కన్వయింపజేయున" నీ లిఖిత గారికి ప్రావీరిని బాప్టిస్తా గారు సభలో తెలిపిరి. సంస్కరణములనుగూర్చి చేసిన సవరణలను బట్టిచూడ అతివాదులకును మితవాదులకును అంతగా భేదము న్నట్లు లెచుకు గన్పించలేదు. మంచి జేతాభిమానులగు జేతాభిమానులై కృత్యభావముగలిగి యుండు టానకృత్యమని ఆతడు హెచ్చరించెను. గవర్నమెంటువారు స్థితిగతుల మాయముల స్థితికి దెచ్చునిమిత్తము మామూలుసమయలకు రౌటు కాన సములను గూర్చి ఆంగ్లోక నాపిజేయుదని ఆతడు కోరెను. హిందూజేతమున బోల్షివిజము ఉన్నదని తలచుటకు ఆధార మేమియులేదు. అల్లరులు, హత్తులు, దోపిర్లకు అందఱితలనే విచారించుచు వీటివలన సంస్కరణములకు నెలమింపకు హిందూజేతాభివృద్ధి ప్రతిపాదించడము ప్రయత్నించునని ఆతడు చాలవిచారించెను దీనినండి గ్రహించదగు సారాంశము స్పష్టము. సంస్కరణముల నాలసించుట కది ప్రమాదకరముగ నుండును. సంస్కరణములను గూర్చిచెప్పచు నరక్షింపనియెను: ద్వయాధికార నూత్రము మంచి: కాదనవలెనది విశేషముగ వినుచున్నాము. మామేరుగారి ద్వయాధికార నూత్రము నెట్లయిన సంకీర్తించవలయును. పిచ్చుట నరక్షింప నూచించెను. పజేండ్లలో ప్రతిరాష్ట్రీయమునకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమియ్యబడును. అది అమెరికాయానియను సందలి రాష్ట్రీయల స్వాతంత్ర్యమును బోలి యుండును. హిందూజేత సంబంధమును ప్రజాభిమానమును పునాదులై బాగుగ నెలకొల్పవలయు తరుణము వచ్చెనని బ్రెటకు గ్రహించుననియు, స్వాతంత్ర్యము నిమిత్తముకూడా రాకంధమైన యుద్ధ మది చేకూరువరకుంక మొందదను అంతయును ఇంగ్లండు గ్రహించునగా క అనియు నతడు చెప్పెను.

విశాఖపట్టణము:—నీటియబ్బంది హనుమంతవాకదరిని యున్న చెరువులోని నీళ్లు నెలకొజూక్రిందకునే సరిహాయి నని. అప్పటికిండి చాలవరకు కొలాయిలు మూర్ధినిశివో వారు కట్టించియిచ్చిరి. ఇప్పుడు మంచినీళ్లుకు ప్రజల తనాదీ ప్రాయశఃపని గాదు. అన్నీకేములు కొలాయిలవద్ద యెప్పుడువిప్పితే అప్పుడు నీళ్లు తెచ్చుచుంటుంది ప్రీ పురుషులు కన్నులు విప్పించి కవిచ్చుటనియున్నను సార్థకము లేకుండ నున్నది. నీరు పడునట్లు వైరమునకు తెలుపును. ఇదివరలో మూర్ధినిశివో వారు చాలవరకు పట్టణములోని నూరులు కూడ కప్పించివేసినారు. వారుకొనుటకయిన నీళ్లు దొరకకుండ వున్నవి. పన్నులుమాత్రం కలిపిముగా వసూలుచేస్తూవున్నారు. నీటిసంప్రదము చేయవచ్చును పన్నులు వసూలు చేయుట న్యాయమై వుండలేదు. కొలాయి చెరువు యిదివరలో మర మృత్యు చేయించివుంటే యిప్పుడు యీ యిబ్బంది రాకపోక. ఇప్పుడయినా మేముకొని నీటి యిబ్బందిలేకుండ తగిన సాధన మాలొచించెద రని నమ్ముతాము. —బెం. కొదండరావు.

నిషేధించబడిన పుస్తకము
సెన్సూ, ఏప్రిల్ 28:— ఇండియా గజెట్టునందు యిట్లు ప్రకటించబడింది. సెంట్రల్ యిస్లామిక్స్ సంఘము వారివలన ప్రచురము చేయబడినట్టి ముస్లిమ్ హుస్సేను సాహేబుగారి వలన ప్రాయబడిన మహమ్మదీయ సామ్రాజ్య (ఓర్కి)భాషిక అను శీర్షిక కల పుస్తకమును యిండియాలో నుపయోగించుటకు నిషేధించబడినది.
టకు, వాని మూలమున నే ప్రభుత్వము వారు వర్తింపజేసినది. వానికి భిన్నముగ వర్తింపరాదు. సంఘసభ్యులు ఓర్పుచుచుండునను పరిభ్రమమువారుమాడ ప్రజలలో పరివ్యాప్తమైన సదభిప్రాయమునడల సాధభూతి తోకర్తవ్యంకలెను. ఈ విషయమున ఇరవతములకును బాధ్యత కలదు. "మైక్సు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక.

ప్రజాభిప్రాయములు

I
కొన్ని సందేహములు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:
అయ్యో, (1) ఆంధ్రము మానవజాతికై సమర్పించిన నిధాన మేది? (2) లీలాకుమరి కృష్ణకర్ణాచ్యుతమును బ్రహ్మ సంహితను ఈ ప్రశ్నకు తర్జునములుగా గ్రహించవచ్చునా? (3) అమరావతిస్తూపమునందున్న యసామాప్య కేబునైపుణ్య విరాజితమును బుద్ధజేవుని భావ్యమురై ఆంధ్రుల మానసము ర్దియా?

ఆంధ్రాభిమానులగు వారు ఎవ్వరైనను ఈవైది పేర్కొనబడిన ప్రశ్నలను చర్చించి తమతమ యభిప్రాయములను ఈ పత్రికయందే ప్రకటించెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాడను.

ఒక యాంధ్రుడు.

II
అఖిలభారతవర్ష బాలభట్ పాధ్యాయుల సభ.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కానంపాదకునకు:
అయ్యో, రాబోవు మేసెల 6-వ తేదీ మొదలుకొని 18-వ తేదీ వరకు "పూవా"నగరము దగ్గరనున్న "లొనెస్ లా" అను జర్నల్ ప్రజేతయగు ఈ సభ జరుగు నని ఇదివరకు అందరికిని తెలిసియుండున్నది గదా. ఈ సభ లన్ని విధములు చేతను మిక్కిలి జయప్రదముగ జరుగు చిన్నాములు గన్పట్టుచున్నవి. ప్రతిదినమునకు ఉదయమున ప్రాసెసరు కోడి రాయమూర్తి నా ముగుగారి కిచ్చులగు హరికృష్ణ తెట్టిగారు శరీరవ్యాయమును చేసెనరు. దానికి పిమ్మట భటవిద్యా బోధకము, ఉపన్యాసములు సభలు, ఉండును. మధ్యాహ్నము మూడు గంటలకాలము విశ్రాంతి తీసికొనుటకును, పరస్పర పరిచయమునకును విడువబడినది. పిమ్మట అఖిలభారత బాల భట్ పాధ్యాయుల సభ జరుగును. సాయంకాలము ఆటలు, యాత్రలు, విందులు జరుగును. రైలుభగ్గులు గాక అక్కడ రిండిఖర్వులు మొదలగువది 12 రూపాయలకంటె తక్కువము నకునైదురూపాయల కంటె ఎక్కువయినా కాకుండ నుండును.
బాలభటునకు నిర్దితమైన యస్తులతో అభయము నలుగురు బాలభటులైన కలిసి ప్రయాణమును చేయునడల, రైలువారి నెం రెకి (X) నిబంధన ప్రకారము సగములేమునకే రానుపోను టిక్కెట్టు లిచ్చెనరు. అయితే బాలభట్ పాధ్యాయుని వద్దనుండి ఉత్తరముండిన గాని అట్టి తగ్గింపు ధరలకు టిక్కెట్టుల నిచ్చెను. ప్రధాన సేనానాయకులకు నెం రెకి XIII నిబంధన ప్రకారము తగ్గింపు ధరలకు టిక్కెట్టుల నిచ్చెనరు.
బెజవాడకుండి బయలుదేరువారు మేసెల 4-వ తేదీ ఉదయము 6 గంటలకు బయలుదేరు నైజాము రైలుమీద వెళ్లెదరు. అందఱును వచ్చెద రని ప్రార్థించుచున్నాడను.
అయ్యోకి మొకటరమణయ్యో.

1917వ సం॥ ప్ర హిందూజేతరక్షణ (కలప కొనుగోలు నిబంధముల రద్దుచేయుట నని ఇండియా గజెట్టునందు ప్రకటించబడినది.
తల్లిని ప్రతిదినమును పూజింపుడు !!!
"భారతమాత చిత్ర పటము"
ఈపటమునందు, లక్ష్మీ, సరస్వతి, యక్ష, రూపమలాకటి యై భారతమాతయొక్క స్వరూపమున మృగము ప్రాయబడినది. జననియొక్క నాలుగుచూపుములును, ఆహార, త్రుష్టా, ధర్మములను ప్రపంచమున కొనుగోలు, హిందవజాతీయ తపాకమును బూనియున్నవి. పటము 15+20 అంగుళముల నైజా లాంగుళులతో, మంచి కాగితముమీద ముద్రించబడినది. ఢిల్లీలో సమావేశమైన గడచిన జాతీయమహాసభయందు 4 వేల ప్రతుల ముద్రించెనవి. ఇక 2 వేల ప్రతులుమాత్రమే గలవు. వీటిని ఏకమొత్తముగాగాని, తడవకు 100 ప్రతులకు తక్కువలేకుండాగాని కొని, గ్రామముల వెంట నమ్మకొనువారికి, ములభమైనట్టియు, పరిశ్రమైనట్టియు, మంచియొగ్గమైన వ్యాపారము, అట్టివారికి బహుస్వల్ప ధర కియ్యబడును. చిల్లర వెల ప్రతి 1కి రెండులు. పోస్టుభాగ్యుకొనువారి భరించవలెను. కాంపేర్ కాపీలు ఉచితముగా బండుటవై. తక్షణమే కొని చిరునామాకు వాని తెప్పించుకోవలెను. (1595)
మొగళి మొగళయ్యో, మదిరిపట్టణము.

బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యము.

డాక్టరు నాయురుగారి యుపన్యాసము.

నిజుటి సాయంకాలము 'జస్టిసు' కార్యాలయమున బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యముపట్ల సామాజిక గల వారందరూ సమావేశమైరి. ఇంగ్లాండునకు రానుబారులకు బుట్టటకు రాజీవు ఎన్నికలను గురించి పని జరుపుటకు కలయుసాధనముల వరయుటకు యోచించబడినది. ఈ సభకు త్యాగరాజు శాస్త్రిగారు ప్రధానతన వహించిరి.

అధ్యక్షులు.

సభాధ్యక్షులను తెలియజేసిరి, ఉత్తరపడమర హిందూ స్థానములందు తీవ్రముగా అల్లరులు గల్గినను చన్నగరము మాత్రము కాంతముగ నుండెననిరి. దీనికంతకును కారణము జస్టిసు ప్రావిడె ఆంధ్ర ప్రకాశిక ప్రతికూలము చేసిన మహాపాపకారమునని. ఈ ప్రతికూలము ఆ దేశమునకు మన ధర్మమునని, ఇంతవరకు ఉద్ధృతవ్యాపకము చేయలేదని యు ఇంటిటనుండి నయిన జేషుకును ననిరి. ఈవరకు పట్టు దలయు ఓపికయు గల మనవలయు గావలసియున్నాడు. ఈవిషయమై మన బ్రాహ్మణేతర సోదరులు బ్రాహ్మణుల పద్ధతుల నవలంబించవలయు ననిరి. ఈ కార్యము ఫలియటకు మనమందరము ఒకసంఘము నేర్పరచి ఆదు అందరును తమయ సమావేశమై ఈవిషయమై చర్చించి ఒకదానిని యభిప్రాయములను గ్రహించవలయు ననిరి.

డాక్టరు నాయురుగారు

తాము ఒకవారములో ఇంగ్లాండునకు పోకుండుటకు త్యాగరాజుశాస్త్రిగారు నూచించినసంఘములో చేరి పనిచేయు అధ్యక్షము తనవంతునో లేనో యని భీతియందుకొనినది. తమ యుద్ధయజ్ఞాధికమునకై హిందూజాతమున తోడ్పడ జాలకున్నను తాము ఇంగ్లాండు ప్రవేశించిన పిదప శక్తివంతవరకు లేక ఆచట వలయు సాయము జేసెద ననిరి. గత సంవత్సరముకంటె ఈ సంవత్సరము ఇంగ్లాండులో ఎక్కువ ఉద్ధృతవ్యాపకమునకై చాల పనిచేయవలసి యున్నదనిరి. ఇంగ్లాండులో ఈ ఉద్ధృతవ్యాపకమునకై పనిచేయుటకు నిమిష ఇండియాలో తెండు తెగలవారందరి: హోమయూల తెగవారును, బ్రాహ్మణేతరవారును నున్నారు. మాంపేగు సంస్కరణవిధానము ప్రవేశపెట్టబడి ఒక సంవత్సరమైతి. అప్పటినుండి ఇంకొకతెగ బయలిడినది. దానినే మాంపేగు పక్షపు మితవాదుల ననెదను.

మాంపేగుపక్షపు మితవాదుల

కును, హిందూజాతమున కొన్ని నిజమగు మితవాదుల కును విభేదము గలదనిరి. మదరాసుగవర్నరుగారు వక్తను నిజమైన మితవాదలనిన తెలిపిరి. తత్కారణముననే మాంపేగు పక్షపుమితవాదులని గూడ నిజమగుమితవాదులనియు వాడితి ననిరి. తాము ఇంగ్లాండులో నున్నపుడు మాంపేగుపక్షపు మితవాదులు బయలుదేరిరి లండను ప్రెస్సుపత్రికలో ఉపసంహాదకీ యమున ప్రకటించబడినదనిరి. ఈమితవాదులు మధ్యపక్షమునా రనియు, హోమయూల రుజును, అతివాదులును రాజకీయములందు కుడిపక్షమునా రని యు, బ్రాహ్మణేతరులు ఎడమపక్షమునా రనిరి. అప్పటినుండి ఈ తెగ యభివృద్ధికొరకు ఎన్నిప్రయత్నములు జరిగినను అది అభివృద్ధి జెందినదని నాడుటకు విలులేదనిరి. కాని ఒకతెగ యనుటకంటె రాజకీయవాదుల సమూహముట బాగుండు ననిరి. ఒక తెగ యనుగానే పదిమంది చేరుటయే ముఖ్యమైనది గాదు. వారికి అనుచరులు కూడ నుండవలయు ననిరి. జేషుకున మాంపేగు పక్షపు మితవాదుల అనుచరులు ఎందరు గలరని చూచితిని. కాని ఇట్టి అనుచరు లేమింజేసి నిజముగ ఇది ఒక పక్షమని విలుచుటకు విలులేదనిరి. కాబట్టి మాంపేగుపక్షపు మితవాదులను మధ్య పక్షపునా రనుటకు విలులేదు. వారిని మాంపేగు పక్షపు మితవాదులని పిలువవలయును. వీరు తాత్కాలికముగ "క్రాస్ తెంవి" లను ఆక్రమించుకొని "ప్రెజెంటే తెంవి" లపై కన్ను జేసిరి. మాంపేగు సైన్యపద్ధత సంస్కరణములు అచటలోనికి వచ్చినపుడు కుంత్రికపత్తులను వహించుటకు కొంతమంది సిద్ధముగ నుండవలయును. ఈ మాంపేగుపక్షపు మితవాదు లీ పదవులకు స్వీకరించెద రేనా యని భయమగుచున్నదనిరి. మాంపేగుగారి ప్రాపు వీరిజన్మను, మంత్రుల పదములు వీరికి లభించుటకు అనకాళి మున్నను వీరు మాంపేగుపక్షపు మితవాదులు. తమ ప్రాతిపక్షిహితులు అతివాదులనుండి చీలిపోజాలకున్నా

రు. వీరు అతివాదులమీద తమదృష్టిని నిర్మిరి. ఏలన:— మాంపేగుగారిచే ఏర్పరుపబడిన నియోజకవిధానమున తమకు అతివాదుల సహాయములేని జేకాననసభలలో ప్రవేశము కలుగ జాలదనియు తమ కుంత్రికపత్తులను నిలబెట్టుకొనలేరుకు భయము వీరువలయున బాధించుచున్నది. అందుచే వీరు అతివాదుల ప్రాప్తియకై చూచుచున్నాడు. సంస్కరణమున రౌలటుకాననము ప్రవేశపెట్టబడినపుడు అతివాదులతోపాటు మితవాదులు కూడ విముఖులై జూపిరి. అది క్రియాశూన్యమును దాల్చినవరము వచ్చురకి వీరు సాల్విజింగ్ ఫంక్షను పీలదనిరి. వీరు తమ అసమ్మతిని ఇండియా కార్యదర్శిగారికి గూడ తెలిపిరి. రౌలటుకాననమును గూర్చి అట్టి ఆక్షేపణలను మితవాదుల నుండి ఏమియు తమకుచేరలేదని ఫిషరుగారు కామన్సుభాషా తెలిపిరి ఇంగ్లాండుకు సంధిచివరివరకు ఈ మితవాదులు ప్రభుత్వపుపక్షవాదులమేయని నటిచి ఇంగ్లాండున కేగెదను. ప్రాయశః ఇతికారణమై యుండవోవు లేదా వీరయక్షేపణ సకాలములో పుంబడి యుండక పోవచ్చును. రెండవ విషయమయి సకాలములో దానిని గురించి తెలిసికొన గల్గుదురు. మాంపేగు పక్షపు మితవాదుల స్థితిని నిర్ణయించవలసియున్నది. రాజకీయములందు పిదప ప్రతిపక్షులను తెలిసికొనటవలయును. ఇంగ్లాండులో చున ఉద్ధృతమును వ్యాపకము చేయుటకు పూర్వము హోమయూలమును, మితవాదు తెంతవరకు పనిచేసికొని పీష్టితియునున్న కారణం తెలిసికొనవలసి యున్నది. ఈజేషుకున మాంపేగుపక్షపు మితవాదులకు అనుచరులు లేరు. (వలకుబడి లేదు.)

సీ తి గ తు లు.

ఎట్టిమామూలు లేకుండగ మాంపేగు చెల్వముపట్ల సంస్కరణవిధానము అనుబంధానికివచ్చిన చన్నగరములో 100 సభ్యులతోనిండిన కాననసభ యొకటి ఉండును. ప్రజానియు క్షత్రయులలో బహుళసంఖ్యాకులు చన్న రాజధాని యందు హోమయూలలే యుండురు. మాంపేగుపక్షపు మితవాదుల తీవ్రస్వభుముగ నుండురు ఈ ఇద్దరి యి ను కొలది చుండి బ్రాహ్మణేతరులు ఉండురు. మాంపేగు-మితవాదులు, బ్రాహ్మణేతరులు కలసి అతివాదుల కంటె తక్కువగనే యుండురు. మాంపేగు చెన్నపట్టణ విధానము ప్రకారము గవర్నరుగారు ఒక మాంపేగుపక్షపు మితవాదిని నుంత్రిక నియమించిన అట్టినుంత్రికి పంపబడియే యుండజాలరు. ప్రభుత్వము నడచుటయే కష్టముగ నుండును. కాననసభ్యులకు ఆ మంత్రిని సంక్యప్తికరముగ లేనివో అందరును కలసి తమ యసమ్మతిని తెలుపవచ్చును. లేదా ప్రజానుభవములకు వీనికి పంపుట మనివేయవచ్చును. అతివాదు లిప్పుడు అనకాళిములకు వీరెంతవరకు వినియోగించుకొనెదరని వక్తనుడిచిరి. అట్టియెడల ఆకుంత్రి తన ఉద్యోగమును నిర్వహించుట కష్టతగవుగ నుండును గవర్నరే గవక నిరపాలనమును చక్కచెట్టివో బహుళసంఖ్యాకుల పక్షమున పనిచేయు వారిని నిలువనలసినవచ్చును. అనగా కుంత్రికపత్తు అతివాదులకు అప్పగించవలసినవచ్చును. హిందూజాతమును గురించి చూచిన మాంపేగువిధానము అచటలోనికి వచ్చిన అధికార వంతయు అతివాదులగు హోమయూలరుల హస్తగతమగును. ఒక విషయమున మాత్రము వారు అతివాదుల నన్ని ఇష్టము. వారు నిష్కలములు. యథార్థవాదులు. మాంపేగువిధానము ప్రకారము అధికారము అతివాదుల హస్తగతమగునో పరిపాలన ముగియు వారి యిష్టము చొప్పున జరుగును. అతివాదులు చెప్పినట్టిగ ప్రభుత్వమువారు నడచుకొనవలసి వచ్చును. ఈ సంగతిని స్పష్టముగ బ్రెజిటు క్రజలకు నిజేందకలవలయును.

ప్రస్తుతపు అల్లరులు.

ఆంగ్లేయులు తమవ్యాపకవిధిలో భారతీయులు సంస్కరణములను కోరుచున్నారని తలంచుచిరి. ఈ రాచకీయపు పక్షములవారికి ఎక్కువ విలువబడి లేదని ఆంగ్లేయు పోరుకు గ్రహించలేదు. ఈ సంగతులను పూర్తిగ ఆంగ్లేయులకు తెలియజేసిన గాని ఆంగ్లేయులు ఈ కాననముల యథార్థమును తెలిసికొన జాలరు. ఇంకొక విషయము ఈ అల్లరులను గూర్చి జెప్పవలసియున్నది. తొలుదొల్లు ఈ అల్లరులన్నియు సంస్కరణములకు సంబంధించి వని బ్రెజిటు పత్రికలు వ్రాసినవి. వీరికి సుపూర్ణమగు సమాచారము తెలియకుండుట జేసి ఇట్లు వ్రాసిరి. గ్రేటుబ్రిటను వాగ్దానముజేసిన సంస్కరణములను ప్రసాదించలేదను కారణముచే ఈ అల్లరులు కల్పెన వ్రాసికొనినవి. ఈ

అల్లరులకు కారణమనిగాను. వీనికెతర కారణములు గలవు. ఈ కారణములను వారికి తెలుపవలెను. కొంతమంది ఇండియా దొరతనమును లోబరుచుకొనవలయునని కోరిరి. జేషుకున విప్లవము లేకుండగజేసి పరిపాలన మొనర్చు అధికారమును బ్రెజిటుపరిపాలకులకు ఈయవలసి నుగ రాష్ట్రమున ఆరాచకముగలదు. పంజాబులో కూడ అరాచకము గలదు. దొరతనమువారు వీనిని అడంచ దలచిరికాని విఫలమైరి. కొంతవరకు హిందూజాతపు రక్షకకాననము పనిచేసినది. ఈకాననము కొలదికాలములో కలహములు బట్టును. గాన ఇంకొక కాననము అనవరమైయున్నది. వీనికై ఈకాననమునే రౌలటుకాననమునే పేర మరల ప్రవేశపెట్టిరి. ఇది చలదని మితవాదులు అతివాదులు వారిపై హితులు ఆక్షేపించుచిరి. దొరతనమువారు అనకాళియన్న అధికారమును ప్రజలు వలదన్న బాధ్యతను ప్రజలు వహించలేదని వ్యక్తమగును. ప్రభుత్వము వారే గవక భారతీయులను అధికారములనుండి అరాచకములను అణచుటకు వారును కాననము అనవరమందురు. ప్రభుత్వ పక్ష మవలంబించిన మితవాదులు ఇవల ఈ అధికారములను ఖండించుచున్నాడు. ఇటువలయును వీరు ఇంకను ప్రభుత్వ పక్షమున లంబుకులకు లయని లేకునటెందుచున్నాడు. అరాచకపు నేరములను ఆంగ్లేయులకు ప్రభుత్వమువారి కధికారము నలన్న వారు బాధ్యతాయిత అధికారములకు అర్హులు గారు. కాబట్టి అట్టివానికి గాని ఆ భారము గలవానికి గాని ఎట్టి సుధికార మిచ్చునడదు. అతివాదులతోపాటు మితవాదులు కూడ అర్హులే. ఈ విషయమును గూడ బ్రెజిటు పోరులకు నచ్చ జెప్పవలయును. ఈ అల్లరులు ప్రారంభించినప్పటినుండి బ్రెజిటు పత్రికల వ్యాఖ్యల నుండి వారు వాస్తవమును గ్రహించగల్గిరి. ఇట్టియెడల ప్రజలకు అధికారము నిచ్చుట పాపకరము. ఈ అసాయమును లేకుండగ జేసికొనుటకు సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును ప్రసాదించవలయును.

బోల్లి విజము.

హోమయూలు ఆంగ్లేజనము బయలుదేరి నపుడును 19 సభ్యులవిజ్ఞప్తి నయర్పించ బడినపుడును ప్రభుత్వము ఆక్షేపించినది సి డెక హోమయూ ప్రభువు గారు. ఈ విజ్ఞప్తిలో సంతకముచేసిన శ్రీరామకృష్ణగారు తమ యభిప్రాయములను మార్చుకొనిరి. ఇప్పుడు ఎవరు జెప్పినది నిజము? సి డెక హోమయూ ప్రభువు గారు ఆక్షేపించుట సరగానే యున్నది. సకాలములో ఇండియాలో కలుగు అపాయమును సి డెక హోమయూ గుర్తించిరి. ఈ సందర్భమున సి డెక హోమయూ గారు కత్తి కిట్లు వ్రాసి ర్పని తెలిపిరి: "ఇప్పుడు రషియాలో కొంతమంది అతివాదులు అధికారమును తమహస్తగతము జేసికొన్నందువలన సంభవించిన ఉపద్రవమును మీరు గుర్తించుచునే యున్నాడు. దీనిబట్టి ఇండియా జాగ్రత్త, నుండవచ్చును, అధికారము కొంతమంది అతివాదుల హస్తగతమగునో బోల్లి విజము తటస్థించుట బోధ్యము. కాస్త్రులమృతమగు ఆంగ్లేజనము నల్పబడినకు బ్రాహ్మణ హోమయూలకు అధికార మిచ్చిన జేషుకున బోలిషి విజము తప్పుక వచ్చును.

ముగింపు.

ఇట్టి అధికారమును బ్రాహ్మణులకు పోకుండగజేసిన జేషుకులమును. లేదా అల్లు పోకుండగవోధమునైన జూపవలయును. కాస్త్రులమృతమగు ఆంగ్లేజనమును నల్పి ఈ కొలదిమంది హస్తగతము గాకుండగజేయవలయును. ఇప్పుడు కృషి నల్పనివో మును చెప్పిపోయెను. ఇప్పుడు మనము క్రమమును ఏర్పాటు గావించి సక్రమాంగ్లేజనము జేయమని పిచ్చుకు చింతించవలసినవచ్చును.

సభ.

ఈ కార్యమును సాధించుటకు ఈపేగులు గలవారిలో ఒక సభ ఏర్పరచ బడినది.—1. బ. త్యాగరాజు శాస్త్రి ది. 2. రామానాయణి గారు. తున్నున వారు.

అధ్యక్షునకు వందరూపాయల సభ ముగిసింది.

బోల్లి విక్రమ అనుజయము.

లండను, ఏప్రిలు 23:—రమ్యమైనదియు ఉత్తమమైన ప్రాంతమున రెండు వందల మైళ్ళవరకు బట్టి బోల్లి విక్రమంలో పోరాడి, వారి నోడందరిని యొక తంత్రివారలవలన తెలియమన్నది.

విదేశ తంత్రీవార్తలు

(తెలుగు భాష)

ఇంగ్లండు

హిందూదేశ స్థితి

ఆంగ్ల కత్తికాభిప్రాయములు

తైమ్స్ పత్రిక యభిప్రాయము.

లండను, ఏప్రిల్ 19:— తైమ్స్ పత్రిక, యండియా కార్యాలయమువారు హిందూదేశ మందు అల్లర్లను గూర్చి సమాచారములను వెలుపుటలో అత్యంత తీవ్రముగా పని చేయుటను ప్రకటించుచున్నది. మాంటాగు గారి సంస్కరణ ప్రణాళికయే యీ అల్లర్లకన్నిటికి కారణము అను నూచనము గురించి, ఈ అల్లర్లు చాలా కాలమునాటి వనియు వాటికి మాంటాగు గారి కంటే ముందు బాధ్యులు గారనియు నది వ్రాయుచున్నది. “మాంటాగు-మేన్ ఫర్మ్ గారల నివేదికలో చాలవరకు నిజమై యున్నది, సామర్థ్య నూచక మై యిటు సంకేతము గలవు. అయినను స్వల్పములను ప్రమాదకరము అగు అవివేకాంశములు చాల విశేషముగ నున్నవి. హిందూదేశమునకు ఆత్యంతమగు శ్రేయసులసేన గూర్చు నిమిత్తము ఆలోచనార్హముగ ప్రజల శ్రద్ధతనము పెడగొట్టు భాగము అన్నది చెప్పదు ఉదాహరణముగా కొంతభాగము నది ప్రచురించెను. సుప్రసిద్ధ భారతచారిత్రిక కామ్రూజ్, విస్సెంటి స్మిత్ గారు ఇటీవల చెప్పినదానిలో నాభాగము నది సరిపోవుచున్నది. ఆఫ్రికా దేశస్థులను గూర్చి లేవినసారాంశములను మాంటాగు గారు హిందూదేశము పట్ల నుపయోగించి దలంపరాదని యెవరైన మాంటాగు గారికి హితవు చెప్పిన బాగుండునని దాని యభిప్రాయము. హిందూ దేశమునకు చాల విశేషములగు సంస్కరణములు అవశ్యకమనచు అది యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ప్రజల తిరుగుబాటువలన సంస్కరణముల చట్టము కొంతవరకు ఆలస్యము చేయబడినను మాంటాగుగారిని ఇట్టిదీర్చి నవకతకగ దాని నింక విస్తృత ముచేసిగాని కానించుటవలన ఈ అల్లరులు అణగనునీతలందుట పెరిగి. వెంటనే తగిన కానముల నుపయోగించి దాని నడచి కాంతి నెలకొల్పవలయును. మేమున్నట్లు ప్రభువు గారట్లు చేయుచున్నట్లున్నది. హిందూదేశమందలి విప్లవకారులు నమయమును చూచి బ్రిటిషుపరిపాలనను హిందూదేశమున సాగ నీయకుండవలె నను నుద్దేశముతో రాలేటు కానములను గూర్చి ఉన్నదియనేనియు కల్పించి భయంకరాలలోచనలను వ్యాపింపజేయుచున్నారు. ఈకుట్రదారుల సంబంధములు హిందూ దేశమున కావల విశేషదురము వ్యాపించియున్నది. రహస్యముగా నీ కుట్ర నడపుచున్న నాయకులకు ను ఇటీవల నేయు దృఢించిన దయ్యర మ్యా బోల్స్ విప్లు నాయకులతో కొంత సంబంధమును కలిగియున్నారనట నిస్సంశయము. మితవాదులలో నేకులు వెక్కువంది అనుచరులు గలవారు ఈ తిరుగుబాటును విశేషముగా ఖండించుచున్నారు. హిందూదేశసంస్థానాధిపతులను స్వల్పరాష్ట్రాధిపతులను తమ శక్తి వంచనలేక ఈ తిరుగుబాటును గర్హించుచున్నారనట నేమియు సంజేహము లేదు. భారతీయవిద్యాధికులలో చాల ఎక్కువమంది బ్రిటిషుపరిపాలనను వ్యూహపుర్యకముగా జలవలచుచున్నారు. మనము దృఢనిశ్చయము బలాధిక్యము జూపునంతకాలమున ఎట్టి ఎడరాష్ట్రముననుపమనిగట్టిగా నిశ్చయించుకొని యుండునంత కాలము మనకును ప్రతిపాలనకంటె అనుకూలరే చాల అధికముగా నుండును. హిందూదేశమందలి తెగటి నెంటు గవర్నరులలో కెల్సీ బలవత్తర దగ్గర ౪౦ మైలే ఓడ్యయరుగాని ఆ పదనియంజే మరికొంత కాల ముంచవలెను. దృఢవత్తర మగు అతని కరిపాలన శక్తి సామర్థ్యములవలననే పంజాబు రాష్ట్రము ఈ మహాయుద్ధమయమున నెట్టి అల్లరయు లేక నెమ్మదిగా నుంచబడినది.

రాజకీయపుమార్పులు-హెచ్పరిక.

లండను, ఏప్రిల్ 17:— హిందూదేశస్థితి గూర్చి డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక విమర్శించు ఇట్లు వ్రాసెను:— హిందూదేశమున స్థితి బాగుగ గోచరించుచున్నది. మనము పరిపాలకకాలిగా నుండ గోరవో మనము వాగ్ధాతే మనలక్ష్యమునంతటి నీయక వాస్తవస్థితులను గమనించి విశేషసంస్కరణములవలన మన ఆధికారబలమునే మప్పు దెప్పుకొనకుండ చూచుకొనలెను. ఇట్టి సంస్కరణములవలననే ప్రస్తుతపు చిక్కులు గలుగుచున్నవి.

నిర్ధారితచర్య అవసరము

లండను, ఏప్రిల్ 20:— హిందూదేశస్థితిగూర్చి ఆజ్ఞ ర్వుల పత్రిక యిట్లు వ్రాసినది.— ప్రజాసామ్యమును కాంతిని మరల నేర్పవలయు ప్రథమకర్తవ్యము. ఈ సందర్భమున అధిమము కాంతిపునస్థాపిత మగువలెనను ౪౦ మైలే ఓడ్యయరుగాని నెవోగమున నుంచవలెను. కాని ప్రభుత్వము వారు పట్టుపట్టి మొండిగా నున్నచో స్థితులు మరింత తీవ్ర మగును. మాంటేగు మేన్ ఫర్మ్ సంస్కరణవిధానము ననుబట్టి బెట్టువీడుచున్న చాల ఆలస్యము జరిగినది. మన వాగ్ధానములను చెల్లించుటయందు మనము చేయుచున్న ఆలస్యమే విద్రోహ కారకులకు నూతనబలముగ నున్నది. హిందూదేశస్థితి పరిపాలనాప్రధానమునకు మార్గము నేర్పవలయుండు మన విధిచండి మనము ఏమాత్రమును చలించుకొనరాదు. హిందూదేశ ప్రభుత్వము భారతీయుల డేమలాభములకుగాను హిందూదేశ స్థితిపరిపాలనకొరకే విర్రులుపట్టె ననియు అపరిపాలనము క్రమాభివృద్ధిలో భారతీయుల వాస్తవ మొనర్చుబడె ననియు మన వాగ్ధానవాక్యములను మరల నెక్కిచెప్పిననే ఈ సమస్య నెడర్కొనగలుగుదుము. మాంటేగు-మేన్ ఫర్మ్ సంస్కరణవిధానమును చిన్న చిన్న చివరములందు సువరణ లేమి యవ సరమున్నది ఇకమిందు ప్రాదేశికములందు బ్రిటిషు రాజచర్యలో అతినిశ్చయమైందిగా నుండగలదు. ఇందు చునవిశ్వాసమును దృఢముగా పట్టుట అవసరము.

ఎంజినీయరింగు కంపెనీ

లండను, ఏప్రిల్ 20:— ఏప్రిల్ 25-వ తేదీ నుండి నిర్బంధములేమియు లేక నె, యుద్ధసరఫరలకు ఉత్తర తిరుగుదేశములు, స్విజర్లండులకు బంపవచ్చునని వాణిజ్య సంఘమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

ప్రతి వ్యాపారము

లండను, ఏప్రిల్ 22:— టట్టర్లు కంపెనీవారు ప్రతివ్యాపార విషయము మానకరపరమానం దిట్లు చెప్పబడినది:— ఆరుమాసములక్రిందటికంటె ఇప్పటి మార్కెటు చాల అనుకూలముగా నున్నది. విదేశములందున్న వ్యాపారస్థులందఱును తమ ప్రతిసరకును విక్రయించివేయుచున్నారు. రాబోవు మాసములలో హిందూదేశము బట్టలను విశేషముగా తీసికొనువిషయమున కొంతసంజేహము కలదు. వైశాఖము మున సంజేహమేమియులేదు. జరిగిన 2, 3 వారములందునలె ముందు గూడ వ్యాపారము జరుగుచో ధరలు చాల ఎక్కువగునని తలంపవలసియున్నది.

నైనిక కానప్రకారము విధించిన శిక్ష క్రమము.

లాహోరు, ఏప్రిల్ 24:— శంకారు గర్ఖ మెంటు వారివలన ప్రకటింపబడిన సమాచారము:— ఎల్లరకు విశేషము చేయు నిమిత్తము ఈ క్రింద నడపారించిన ప్రకారము అల్లర్లు జరిగించిన వారిలో పట్టుబడిన వారికి తగు శిక్షలను విధించిరి. ఈ అల్లర్లవలన విధించిన శిక్ష లన్నియు నైనిక కాన ప్రమాణముగా నున్నవి. నైనిక కానవిధముగా 28 వందల అల్లర్లను చుండుటవలన అరెస్టు చేయబడిరి. అందులోని యిద్దరు ఆందోళనాకారులు పునర్విచారణ కొరకు శిక్ష విధింపబడకుండ నాపబడిరి. 5 గురిని వదలి వెట్టిరి. ఒకనికి పిచ్చి పట్టుటవలన పిచ్చి అనుపత్రిక పడిరి. తేపులలో 12 గురిని కొరడాలతో కొట్టుటకు నాజ్ఞయిచ్చిరి. ఇద్దరికి కారాగృహశిక్ష విధించిరి. ఒకనికి జాల్మానాయు ఖియాదును గూడ విధించిరి. 8 మందికి జాల్మానా విధించిరి. కొరడా వెబ్బు శిక్ష విధింపబడిన వారలలో నొకడు తప్ప మిగిలినవారందఱు సాఫలు అధికారులు. 20 వ తేదీవరకు పట్టుబడినవారెరును లేరు. అప్పటిసాగునందు 28 వ తేదీన ముగ్గురు ఆందోళనాకారులకు కారాగృహశిక్ష విధించి కొరడా వెబ్బులు గొట్టుటకు ఆజ్ఞయిచ్చిరి సమాచారములు తెలిసినవి. వారు మిన్ను మేరపుడు అనుభవించిరి దానిలో నున్న రోగులతోగూడ కాల్చివేయుటకు ప్రయత్నించినది శిక్షింపబడిరి. మిన్నుమేరపుడు దొరసానిగారు ఆటు పర్యాయములు అపట్టాములో 10 వ తేదీన బెదంపబడి సిక్కులవలన కానాడబడినది.

ఈక్రింది సమాచారము ప్రకటింపబడినది.

ఇప్పటి కట్టబట్టెని యంతయు నెమ్మదిగా నున్నది. 20 తేదీన రోహటాకర్డును పాతకాలగర్ఖ తంలితీగలు

తెగగొట్టుబడినవి. అప్పుటిసాగులోని నేమనల్ బ్యాంకునందీ దొంగిలించిన బట్టలను తమకళములోనుంచుకొని సంచరించుచున్న కొంతమంది మహమ్మదీయులు జలంధరులో అరెస్టు చేసిరి. తిప్పునువారును వేముటకులను యిద్దగు సాధులు అరెస్టు చేయబడిరి.

లాహోరులో బెల్లాలో చాలమంది అరెస్టు చేయబడిరి.

ఆంధ్ర

ఎంజినీయరింగు కంపెనీ,
ఎంజినీయర్లు, ఐరన్ బ్రాసుఫౌండర్లు,
జగన్నాథపురం, కాకినాడ.

మేము ఆంధ్రదేశమునకు మధ్య నున్న కాకినాడలో యీ కంపెనీ, ఆంధ్రదేశశోప యోగముకొరకు స్థాపించినాము. ఆంధ్రులందఱు మహిమార్గంప ప్రార్థితులు. మావద్ద అన్నివిధముల యంత్రములు, సామగ్రిలు, యెంజినీయరింగు సామగ్రిలు, సి మెంటు, పెంకు, లేకు, కలప మొదలగునవి దొరకును.

తోలుత మహమ్మలను సలహాచేసి, మరె రెండవ చోటునను వెల్లుడు.

డి. ఎల్. నరసింహరాజు,
బి.ఏ.బి.ఎస్.సి., ఎ.సి.వి.,
(1585) ఎంజినీయరు యందు మేనేజరు.

అమృతాంజనము

తెలుగువారికి యావచ్చును. శాస్త్రవైద్యకౌశల్యం కాక
గోయినా బాగుండు పోట్ల పోగొట్టుకు
సువాసనగలిగియుండును.
విదేశములలో గూడ నివిది బాగుచున్నది.
చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జకి, మంచిమందు
డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8-8. 10-కి రు. 25.
మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు
కు యోగ్యమైనది. మెదడును చలువజేయును.
రెండుకులలు రాలకుండును. నెండుకులలు నుదుడు
పరుచు. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0

అమృతాంజనము డిబో, తి. తం. కెల్లెపిచ్చి, చందరాన్

LATEST TELEGRAMS.

[Un-corrected.]

KARACHI, April 23,
(Delayed in transmission).

The Police raided yesterday the offices of the Home Ruler newspaper with the object of seizing copies of alleged seditious pamphlet entitled "The New Call" which had been sold in streets on Sunday evening and Monday the author being H. D. Mariwala, who is said to be the Secretary of the Local Satyagraha Sabha. His name is given on the pamphlet, also the name of Durgadas Advani, Editor of the "Home Ruler", Mariwala was arrested and it is understood that action will be taken against him under Section 124-A Indian Penal Code. Arrest of Durgadas was not effected as he was absent from Karachi. Houses of half a dozen leading extremists were also searched. Arrest caused very little excitement.

AMRITSAR, April 25.

The Hon'ble Sardar Singh Majithia has issued the following communication:—Rumour about bombing or firing of shots at the Golden Temple premises Amritsar is absolutely baseless. It has already been contradicted. Chief Khalsa Dewan enjoins Khalsa brethren in the country and abroad not give any credence to it.

NAINITAL, April 25.

The United Provinces Town Plannidg Bill will be introduced at the next meeting of the Legislative Council on the 22nd June.

గంధిమహాశయుని ప్రకటన

నిస్సహాయుల కొకనిధి నెలకొల్పు టావత్తకము

బొంబాయి, ఏప్రిల్ 25:— తమ యభిప్రాయములను ప్రజలకు బాగుగ తెలియజేయు నిమిత్తము గంధిమహాశయుడు కొన్ని కరకటముల ప్రకటించు నుద్దేశించెను. మొదటిది ప్రచురింప బడినది. ఈ కరకటము ఆచారవాదములలో చాల వ్యాప్తి నొందవలయునని యాశించుచున్నాడు. ఆచారవాదము అల్లరులలో మరణించిన వారియొక్కయు, దెబ్బలు తగిలి ఆసు పుత్రులున్న వారియొక్కయు కుటుంబీకుల సహాయార్థము కొకనిధి స్థాపింపవలయుననియు దానిక నేకమందిరాశయము నీయవలయుననియు నతడు కోరుచున్నాడు. ఆకరకట ప్రకటించునది:—ఆసుపులో 12 రు నుదాహరించి ఇంకననేక మంది మరణించుచున్నారని, ఇట్లు మరణించినవారి కుటుంబములను, దెబ్బలుతగిలి దుర్బలయినవారి కుటుంబములను పోషించుట ప్రజలధర్మము. (దెబ్బలుతగిలినవారిలో నొక అంగ్లేయు యున్నాడు) వీరి మరణములను దెబ్బలకు మనము బాధ్యులము గాన వారికుటుంబములకు తగిన సహాయము సమర్పించుట మన ధర్మము వారిని సంతుల్యము చేయుట మన కేమియు నిమిత్తములేదు. కేవలము క్రైస్తవ భారమున మనము వారిని బంధించితిమి. మన ధర్మముకల్పములకు మనము నిజముగ పరితాప మొందుచున్నామని వారి కుటుంబీకుల మనము రక్షించి తీరవలయును. మన పశ్చాత్తాపములలో నెల్ల నిదియు మనము చేయగలుగునది. ఇట్టి ఘాతుక కల్పముల వలన మన స్వాతంత్ర్యములకు మనము బడయగలమని కొంతమంది నమ్ముచున్నారని, అట్లు సంపాదించు బడిన స్వతంత్ర్యములు తిరస్కరింపబడవలయునని సత్యాగ్రహమునోధించుచు, రెండు కక్షలు పడుటలమునూ పోరాడునట్లుచేసి పక్షమువారి పక్షముల పుద్ధికముగ నున్న వారు జయమునుదరని వైకాంగుల కనిపించునని సంకల్పింప నేనంగీకరించెదను కాని అట్లు లభించిన లాభము పెక్కుడుకాలముందరగా నా 40 సంవత్సరముల అనుభవమున నాకు బోధించుచున్నది. పక్షములను నుపయోగించుట మంచిదని మనకు హితవు చెప్పవారని చాల పౌర బడుచున్నారు. యన ధర్మమును యనము బాగుగ గ్రహించియుండు మేర ఆచారవాదమునందలి అల్లరుల జరిగి యుండవు. అల్లరినాపుట మరకటములలో నొకటి. అల్లరి నణచుటలో పక్షములకుకంటె ఆకర్షణమును ధర్మములను చాల అధికముగ నుపయోగించును. భయంకర క్రౌర్యములవలన మన కిట్టిలాభమున గలుగలేదని మనము గ్రహించితిమి కాని తన కన్నవిడచి పెట్టుటకు వెట్టిసంబంధము లేదు. అల్లరులు 15 వ తేదీ ఆరంభమైనది. నిన్న విడచి పెట్టుటకు 9 వ తేదీ నీ నిశ్చయించబడినది. అందువలన నీ యల్లరులవలన నేను విడువబడితిని యెన్నడును తెలపజాలము.

అల్లరులవలన ప్రజలకు గలిగిన నష్టమును గూర్చి చెప్పచు నతడెట్లు తెలిపెను: వాటిని తిరిగి నిజములుకగు వ్యయము అల్ల మరల ప్రజలమీదనే పడుచున్నది. నష్టపూరిత ప్రయత్నింప జలయునని అల్లరిచారు తెన్నుడును తలంచి యుండరు. తెలిగ్రాపు అట్టి ను ను మూ నీ వే యు ట యున్న వాటి జ్యము నకు ప్రజల నష్టమని యెలుగు కలలయను. కడపటి నతడెట్లు వాయు చున్నాడు:—ప్రజలు పడతి నతిక్రిమింప వారంభించురేని కాంతి అంతమొందును. ప్రజాసంరక్షణ ముదముట్టునునిరంతరము భయోక్తక మంతటను వ్యాపించును. ఏముద్యోగి యైన తిన్న పనిచేయ లేదు కలంచిన ప్రతి మనమృదు. నరని భవ ప్రాణముల మనహరింప ప్రయత్నించునని యే ముద్యోగియు మురక్షియుగ నుండ నరదు. అట్టి సిద్ధిగతులుండు జేయు నాగరికవంతకు జేయుగ జరిగజేంపడ జాలదు. అదెట్టిప్రజలు నిరంతరము భయవిషాదములగుచుండును. వీరంగాము కరణమును జీవములతోనుడగా కల్పిచేయ యుక్తకాండ మెంతసాగించునునో యూహించుడు. అరణ్యమీద నేను తేనె? ఏ నేరమునైన జేసియుండు నేని వైకాంగులలో చెప్పి ఆరని నాయుద్యోగమునండి తొలగించుట: కేలప్రయత్నింపరాదు. నిరంతరమును సాష్టాంగ ప్రణామము అంగ్లేయుడు వెలచి పరుగెత్తి యెవని గృహముననో తలదాచుకొనగా నతని వైకాంగిని రాళ్లకు రవిస్యముకొనకొలుగలేసిరి. ఈ క్రౌర్యములన హిందూజాతీయన కేమిలాభము? ఒక్క ఫలితముమాత్రము నుద్భవముగ గల్గించుచున్నది. అంగ్లేయులకు మనకును మనస్వర్థము విశేషముగ పొగినది. నిర్దోషులనేకమంది చంపబడిరి. ఇట్టి దుర్మార్గులనునే మనస్వర్థము

లను సంపాదించుట చాలా విధమేని ఆదుర్భాగము ల్లకాలము నియమించు నిబంధనలకు లొబడ నడచిననే ఆ ఫలితముల ననుభవించు వీలగును. అట్లు లభించిన స్వతంత్ర్యములు నిజమైన స్వతంత్ర్యములు కావరవు. అవి మన సేనానూచులు. అచారవాదము వీరంగాములందలి కృత్రిమములు మన కౌర్యమును ప్రకటింపవు. మన పౌరుషము నవి యెవ్వ భము ననునూ చింతింపవు. ఆ విమనక క కీర్తిని మాత్రమే దక్కించినది. మన యుద్ధము మింతులన నాపివేయబడవలసి వచ్చెను. సత్యాగ్రహమును వాద్యవదువు లతో నుంచవలయును. ఇట్లు తెలియజరచుటలో నిట్టి క్రౌర్యముల తెగనాడు ప్రజాసహాయము తెట్టి నిస్సహాయులన నాదుర్భాగ లిక్కిముల భరించినదియు బాగుగవిడచరయటయు నా యుద్దేశ్యము. ఇందువలన మనకు నిజమైన ధర్మములను సర్వములను లేదని వ్యక్తమగును. అందుకనియే సత్యాగ్రహము వలననేగాని హిందూజాతీయనకు మోక్షమురాదని నేను చెప్పినది సత్యాగ్రహమేదియో మరియొకకరకటమున మీకు తెలుప ప్రకటింపెదను. దానిని సోదర సోదరీయలు తెల్ల రతి జాగరూకతతో చదివి, బోధపరచుకొని, మరల మరల తిక్కించుకొని అందు తెలుపబడిన నూచన ననుసరించెద రని నేను ప్రార్థించుచున్నాను.

వాతావరణ స్థితి

1918 సం॥ ఏప్రిల్ 26-వ తేదీ శనివారము.

తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు
	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు	తెల్లముఖ్య వాతములు
గోసాలపూరు	95.5	71.7	...	0.20	0.76
కాల్వేరు	* 90.0	76.8	0.86	0.86	0.74
కాకినాడ	* 90.0	73.7	0.12	0.14	0.49
చింతూరు	* 94.8	72.7	1.25	0.25	0.51
చింతూరు	96.7	75.0	...	0.28	0.46
నెల్లూరు	97.0	78.7	...	0.10	0.88
మద్రాసు	98.8	80.4	0.55
మద్రాసు	* 99.5	75.0	...	0.85	0.88
అనంతపురము	104.5	79.8	...	1.80	0.19
బళ్లారి	108.5	77.6	...	0.12	0.69
కర్నూలు	104.9	79.4	...	0.10	0.51
కడప	107.4	80.8	0.45
రెంగుళూరు	96.0	69.4	...	0.44	1.05
నెల్లూరు	* 99.0	77.5	...	0.08	0.88
నీలము	101.2	77.1	0.14	1.00	1.51
కోయంబూరు	* 97.8	72.5	0.15	1.28	1.28

వాయుభార ముత ఉద్భవములేకుండ దీర్ఘకల్పమున తటను ఒకరికిగ వాయువునున్నది; అందునూ దీర్ఘకల్పమునందు తగ్గిపోవుచున్నది. వాయుగమనము కొంచెము మందముగనున్నది. వాయుగతి తూర్పువైపుననో, ఆగ్నేయముఖముననో కలదు. మధ్యమెత్తవీధి దాదాపుగ న్యత తగ్గిపోయిన తూర్పుతీరమున ఆతగ్గుట విశేషము. కాకినాడలో అది 7 డిగ్రీలరకు తక్కువ. మైసూరు, పడమటితీరములందు పగటివడి కొంచెము ఎక్కువ. తక్కినవోట్ల తక్కువ. చెన్నపురితీరమునందు, ఉత్తరగంగానదులలో ఆ తగ్గుట గొప్పగా. రాత్రివడి మాడ సర్వత్ర తగ్గియున్నది. వాయు నందు ఆర్ద్రత వాచ్చి నది నిన్నటికంటె అతి వాచ్చి పోయినది. రాజధాని ఉత్తరభాగమునందు తేలికారాగము లో మబ్బులేదు. దక్షిణమున మబ్బుగానున్నది. దక్షిణమునను ఈవాస్తవతీరమున ఉరుము లుమిరించెను.

కొలంబో నిమిషమున వాయువధము సంక్షోభముగ నున్నది. ఉరుము లుచునున్నవి.

జేము ఆంగము.

ఆర్కంబు వాతావరణ రాస్త్రాక్షుడు.

అమృతంజనము

తక్కువ డబ్బితో భూమి నీరు 1-కి వల 1-కి

ఓరియంటల్ గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.

మా నేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్.

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా మూలధనమున్నది.

రూ 18,34,03,783 లు చెల్లించవలసిన భీమాలు

రూ 78,45,175 లు 1918 సంవత్సరపుగాబడి

5 కోట్ల రూపాయలకు వైగా యంతరకు చెల్లించియున్నాము.

ఈ కంపెనీ తరపున పనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలుగుగ నుండవలయును ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు భారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు ప్రాయుండు.

Apply to:—
F. E. Vaid, Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంవికలు.

అక్షర చిత్రనిచిత్రములతో నిండియుండును.		
మొదటి సంవిక కల ప్రతి 1-కి	1.0-0	
రెండవ " " "	1.0-0	
మూడవ " " "	1.0-0	
నాల్గవ " " "	(ప్రతికలు లేవు)	
ఐదవ " " "	1.0-0	
ఆరవ " " "	1.0-0	
ఇందు విరోధా మహాసంగ్రహ చరిత్రము		
నిశేషంకము.		

ఏడవ సంవిక కల ప్రతి 1-కి	1.0-0
ఎనిమిదవ " " "	1.0-0
తొమ్మిదవ " " "	1.8-0

6, 7, 8, 9 సంవికలలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రహ విషయములు సంతేకముగ చిత్రపటములతో నుడిచిపెట్టె యున్నది.

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యువ వ్యాసములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యువ వ్యాసములు, వీర చిత్రపటములు, చిత్ర దీర్ఘములు సలక్షణముగా చక్కని తెలియ పెద్దఅక్షరములతో నుడింపబడి యున్నది. కల ప్రతి 1-కి 1-8-0

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యావ్రవృత్తి.

ఇది కీర్తిముత కట్టనుంచి రావలినగా రెడ్డి గారి విరచితము కల ప్రతి 1-కి 0.4-0 (సాక్షాత్తులు వేలు.)

చిరునామ:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

The Indian Situation.

British Press Comments.

The "Daily" Telegraph.

LONDON, April 17.
Commenting on the Indian situation, the "Daily Telegraph" says:—The lesson of the situation in India is plain. We are painfully reminded that if we will aspire to the position of a ruling people, we must take more account of the realities and not so much of perorations, prepare to strengthen ourselves in the East and take care, lest by too far-reaching changes we lend power against ourselves to elements which have brought about the disorders.

The "Observer."

LONDON, April 20.
Dealing with the Indian trouble, the "Observer" says:—The first need in India is the re-establishment of public peace. In this connection the services of Sir Michael O'Dwyer should be retained at least until the immediate work of pacification is complete, but a negative policy of firmness will aggravate difficulties. Action on the principles of the Montagu-Chelmsford Report has been too long delayed. The dilatory performance of our promises has been one more weapon furnished to the irresponsible agents of the disturbances. We cannot be deterred from our solemn self-appointed duty of clearing the road for the steady development of India's capacity for a self-government. We shall strike at the heart of the problem if we reaffirm now concretely the root tradition of the great Government of India that it exists for the good government of India on behalf of Indians and in a progressive measure by Indians. The Montagu-Chelmsford report, whatever revision may be required in detail, is in the main henceforth an integral part of the foundations of British policy in the East and there is required in this connection an early emphatic assertion of the firmness of our good faith.

More Arrests.

LAHORE, April 25.
Some further arrests were made in Lahore yesterday, including Lala Dhanadas Suri, Pleader, and Lala Ratan Chand, Secretary, Provincial Congress Committee.

A Hoax.

KARACHI, April 24.
An ingenious trick was played last week on the station staff of Dapu on the Kotri-Ruk section of the North-Western Railway. A telegram was despatched from Sukkur in the name of the District Traffic Superintendent of Railway at Sukkur, ordering the Dapu Station Master not to allow the Quetta mail from Kotri to proceed beyond Dapu. The train was actually detained for about three hours until enquiries showed that the telegram was a hoax.

Punishment's Under Martial Law. Prevalent Exaggerations Contradicted. (Delayed in transmission)

LABORE, April 24.
The following Press Communiqué is issued by the Punjab Government:—As gross exaggerations are prevalent regarding the punishments imposed under the operations of Martial Law the following facts are published for information. In the Lahore civil station area, which includes the city Civil Station and Mughalpur 28 persons in all have been dealt with by Court's Martial since Martial Law was introduced. Of these two were remanded for further inquiry, five discharged and one found insane and sent to Asylum, of the remainder, twelve were sentenced to flogging, two receiving sentences of imprisonment and one a sentence and fine in addition, eight were sentenced to fine. The men who were flogged were all, with the exception of one, petty shop-keepers of menial or servant class. In five cases the charge was that of tearing down notices and in seven that of being out after hours. There have been no cases since 20th. For Amritsar the reports received show that on the 22nd April three prisoners were sentenced to terms of imprisonment and were in addition whipped. Their offence was intimidation of a witness and also threatening to burn down Miss Sherwood's Hospital with its patients. Miss Sherwood is a lady who was violently assaulted six times in the city on the 10th instant and rescued by some Sikhs.

Situation Quiet.

The following Press Communiqué is issued:—Situation continues quiet. The canal telegraph was cut near Jat School at Rohtak on the 20th. Some arrests have been made in Jullundur of men in possession of stolen clothing from the National Bank at Amritsar. Two Sadhus have been arrested for disseminating false rumours. Several arrests were made in Lyallpur district.

Satyagraha Leaflets.

Mr. Gandhi Explains his Views.

BOMBAY, April 25.
For placing his views clearly before the public Mr. M. K. Gandhi has issued a leaflet which is the first of the series he proposes to publish and has been distributed broadcast among the people of Ahmedabad. Mr. Gandhi asks for funds for relief of the families of those who have died or are lying wounded in hospitals. He states:—Twenty-two men have died in hospital and there have been many more deaths. It was the duty of the citizens, he says, to render help to the families of the those dead or wounded. "There include two and three Englishmen (now ascertained to be one.) Our first duty is to render help to their families since we are responsible for their deaths. We have no excuse whatsoever for killing them. They have been killed simply out of animosity. If we do really repent for what we have done it is our duty to aid their families. That is the least

penance we can do. Some of us believe that we can obtain our rights by such acts of terrorism violence and arson. Satyagraha on the contrary holds that the rights so obtained should be rejected. I admit that of the two parties using brute force the one possessing more of it than the other apparently gains its end. My 40 years experience tells me that the objects so attained do not permanently benefit the winner. Those who advise us to use physical force are sadly mistaken and we should never listen to their advice. Events in Ahmedabad would have been impossible had we but a true sense of Dharma. It is one of our duties to prevent mischief. It is obviously a far greater thing to overcome mischief by spirit force and Dharma than by brute force. We have seen that the violent outbreak have not benefited us. They had nothing to do with my release. The outbreak commenced on the 10th and the decision to release me in Bombay was arrived on the 9th. It cannot therefore have been in any way the result of those outbreaks."

After dwelling upon the damage caused to public and private property he points out that the expenses of rebuilding them and compensation fell indirectly upon the people. Surely the incineraries must never have thought of making up for the loss. The closing of the telegraph office also meant loss of commerce.

He concludes this:—"If the people were thus to take law into their own hands there would be an end to peace and public safety and perpetual reign of terror would prevail. If any and every person aggrieved by an officer's conduct were to be regarded as within his rights to violate the person and property of that officer no officer would be safe. A country were such a state of affairs prevails is not considered to be civilised and the people there live in constant fear. Consider the hideous barbarity of turning alive the Avar Karkun of Viramgaum. What offence has he committed or if he had committed one why had we not the courage to obtain his dismissal. Sergeant Fraser, an innocent Englishman, who had sought refuge in an Indian house was marched out of the house and backed to pieces. What can India gain out of such a piece of brutality. One direct result we have already had and that is the bitterness of the feeling between the English and ourselves has been augmented and several innocent have been lost. The only result to obtain rights through association and co-operation with such feelings can be that if such attempts succeed the rights so obtained could be enjoyed only on conditions imposed by hegemonism. The rights so obtained are not rights at all. They are rather the signs of our enslavement. The events of Ahmedabad and Viramgaum are no indication of our heroism. They do not in any way prove our manliness. They have simply disgraced us. Our movement has received a set back. Satyagraha has had to be restricted. In giving you this bare picture my proposal is to show how thousands of people who disliked such violence put up with it as helpless and powerless creatures. It indicates that at this moment we do not possess the true force of Dharma and truth. Therefore it is that I have said that there is no salvation for India except through Satyagraha. I shall endeavour as best as I can to explain what this Satyagraha is in later leaflets which I entreat my sisters and brothers to carefully read and understand and ponder upon and cry out the suggestions made therein."

A Prohibited Pamphlet.

SIMLA, April 25.
It is notified in the "Gazette of India" that a pamphlet called "The Future of the Muslim Empire—Turkey," written by Mubir Hussain, published by the Central Islamic Society, is prohibited from entering into India.

Bombay Provincial Conference.

Mr. Joseph Baptista Presides.

AHMEDABAD, April 24.
(Delayed in Transmission).
Presiding over the 19th Bombay Provincial Conference held here to-day Mr. Joseph Baptista eulogised Mr. Tilak's work in England aided by the Home Rule League and delivered to the Conference as Mr. Tilak's message: "Home Rule is within reach; ask and it shall be given. Only ask with a resolute and united voice." Speaking on self-determination he said that the spirit abroad was really to translate it into action. He announced that Mr. Tilak had received in writing from one of the most powerful personalities at the Peace Conference that the Parliament of England will in due course apply the principle of self-determination to India. He saw no difference in the principles or fundamentals between the Moderates and extremists having regard to the amendments suggested by both regarding reforms and he exhorted the Moderates as good patriots to present a united front. He did not approve active disobedience of laws, such as the sale of proscribed pamphlets. He urged the abandonment of the agitation amongst masses regarding the Rowlatt Act for three months in order to help the Government to restore normal conditions. He said there was no evidence for assuming there was Bolshevism in India. He deplored riots, murders and arson along with others and feared that the enemies of India would exploit these misdeeds to mutilate reforms. The lesson was plain, that it would be dangerous to delay reforms. Dealing with reforms Mr. Baptista said it was rumoured that the principle of diarchy was doomed and that they should be prepared with an alternative to Mr. Montagu's diarchy. Mr. Baptista then suggested a scheme of full provincial autonomy to be attained in ten years, in which every province should be a full fledged state with powers equivalent to the constituent states of American union. He concluded with the hope that England will grasp the occasion in placing British connection with the India on the firm foundation of the peoples affection and justify the Indians creed that liberty's battle once begun never ends till it is won.

A Dutch Steamer Mined.

All on Board Drowned.

LONDON, April 25.
AMSTERDAM: The Dutch steamer "Amstel" was mined to-day in the North Sea and sank. All aboard were drowned, including the most popular actress in Holland, Emmy Vrede, and her husband.

The Cotton Trade.

Brighter Prospects.

LONDON, April 22.
Messrs. Tattersall's Monthly Cotton Trade Circular says:—The prospects in the market are brighter than for over six months. It is believed that dealers abroad are now being forced to replenish their supplies. There is some uncertainty regarding the power of India to absorb large quantities of cloth during the next few months, but a very hopeful feeling prevails with regard to China. If business continues on the same scale as the last two or three weeks, it is pretty certain that prices will soon be decidedly higher.

The Kiaochau Question. No Decision Reached.

LONDON, April 22.
PARIS.—President Wilson, Mr. Lloyd George and M. Clemenceau to-day discussed the Kiaochau question which the Japanese insist must be solved before the German delegates arrive at Versailles. The discussion did not result in any decision regarding the problem, a thorough examination of which has been confined to a few experts, who are expected to submit a compromise proposal very shortly.

Passive Resistance Condemned.

CALCUTTA, April 25.
The Indian Mining Federation has issued a Manifesto with regard to the passive resistance agitation over the Rowlett Bill Legislation. After saying that for the due discharge of their responsibility the Government thought it necessary to remain strengthened with powers provided under the Rowlett Act, the Manifesto says that the Committee of the Mining Federation cannot refrain from expressing their feelings of consternation and disgust at the tragic occurrences which have quickly followed each other in several parts of the country during the last few days, and desire to express their strong disapproval of the policy of passive resistance being put into operation in India. They most earnestly appeal to the Indian commercial community to discourage the movement in all possible ways.

Bishop of Calcutta.

SIMLA, April 25.
It is officially announced that Bishop F. Westcott of Chota Nagpur has been appointed Lord Bishop of Calcutta and Metropolitan in India.

Lord Jellicoe.

SIMLA, April 25.
Admiral Viscount Jellicoe and staff will leave Simla on Monday and will sail on Wednesday from Bombay for Colombo.

Soap-Making.

CALCUTTA, April 24.
The Madras Government, through the Department of Industries and other channels, are continuing to receive from all parts of India, Native States included, applications for men trained in soapmaking and allied industries and, as one result, the Department of Industries is keen on making an early start with the creation of the proposed Technological Institute at Calcutta. The Institute will provide a sound training in soap-making, candle-making, and allied industries. The authorities are quite confident of a very bright future for the Indian soap industry, foreign competition notwithstanding, and the prospects of the industry have certainly improved very considerably, inasmuch as caustic soda, which had until recently to be imported, is now turned out in India on a commercial scale.

Brief Telegrams.

Sir Edward and Lady MacLagan have arrived in Simla.

The Postal Express train conveying the inward foreign mail leaves Bombay on April 25th at 21-40 hours.

It is notified in the "Gazette of India" that the Defence of India (Wood Purchase) Rules, 1917, have been cancelled.

The "Rangoon Times" and the "Rangoon Gazette" both take exception to the Lieutenant Governor's proposal to amalgamate the Europeans and Anglo-Indians in one electoral for Legislative Assembly as this would mean the disfranchisement of the Europeans.

Latest Telegrams.

ఐరోపా యుద్ధము కారణముగ రాక్షండ్

(1457)

నిలిచియుండిన మధుర రంగుపని

ఆరంభము !

ఆరంభము !!

అలిజరైన్ రెడ్

యను తైలరంగును నెం. 16 మొదలు, 60-వ నెంబరువరకు తెల్లటినూలులో రసాయన శాస్త్ర ప్రకారము వస్తువులు దేశీయము లైనట్టి, గట్టి యెర్రనిరంగుతో ప్రకాశముగను, శుద్ధముగను తయారుచేయుచున్నాము. కావలసినవారు వెంటనే మాకు వ్రాయుకోరెదము.

మేనేజింగు ఏజెంట్లు :

Rasayana Saya sali, Est Gate, Madura.

చారి అందు రాం, పోస్టుబాక్సు నెం. 38.
తంజివిలాసము : "తామరై", మధుర.

రసాయనరంగులశాల,
కీళ్ళవాళల్, మధుర.

తలనూనెలన్నిటిలో రాణి యని ప్రసిద్ధమైన కేశవ్ కాంత్ తలనూనె

బుడ్డితో ఒక బహుమానము దిక్కు పంపబడును. దీనియొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి గ్యాలియన్ ప్రదర్శనములో ఒక యోగ్యతాపత్రమును మేమును ప్రదర్శనములో ఒక బ్రాంజుపత్రమును కలిపి దానిని ఇచ్చియున్నాము.

మొదటనుకు చెప్పవలసినట్టి కేశవ్ కాంత్ ఇందులో కలిపిన దని గుఱువుచేయుటకై 1000 రూపాయలు బహు మానిగా నియ్యబడును.

ఈ తలనూనె ప్రత్యేకముగా కేశవ మైన చెట్లకాయలను నెలతోను పరిమళ మైన పూవులనుండియు తయారు చేయబడినది. ఇది అన్ని తెగల స్త్రీలు, పురుషులు, బాలురు వాడుటకు తగినది. తలవెండ్రుక లూడిపోవుటను నిలిపి వెండ్రుకలు మృదువు గాను నల్లగాను పెరుగుటను చేయును. ఇది మొదటను చల్లదనమిచ్చుచు వెండ్రుకల మూలమును బలముగలదిగా చేయును. ఇవన్నియుగాక కేశవ్ కాంత్ తలనూనె బహుమతి యందు తలనూనె లన్నిటికంటెను మిక్కిలి చతురమైనది మరియు కేశవతనమైనది. బీదలకు భాగ్యవంతులకు తగినది. వ్యాకింగు పోస్ట్ జిల్లా సహా కలసి 1 బుడ్డి వెల రూ. 0-15-0.

ద్వారకదాస్ జగమోహన్ దాస్ అందు కో,

(D1581)

ప్రావైటరు:-ది కేశవ పర్వమరి వర్క్సు,

(W573)

హింద్ బటన్ ఫ్యాక్టరీ, మెటల్ వర్క్సు, 146, అబ్దుల్ రహిమాన్ వీధి, బాంబాయి.

Dwarkadas Jagmohandas & Co,

Hind Button Factory & Metal Works.

No. 147 Abdul Rehman Street. BOMBAY.

హింద్ బటన్ ఫ్యాక్టరీ:-స్త్రీలు పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. మొదటనుకు చెప్పవలసినట్టి కేశవ్ కాంత్ ఇందులో కలిపిన దని గుఱువుచేయుటకై 1000 రూపాయలు బహు మానిగా నియ్యబడును.

కేశవ పర్వమరి వర్క్సు:-ది కేశవ పర్వమరి వర్క్సు, ప్రావైటరు, 146, అబ్దుల్ రహిమాన్ వీధి, బాంబాయి.

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము తెలుపురీతియే జ్వరమును హరించుట కిది సాటిలేనిమందు. మలేరియా (విష నా) యుజ్వరములను, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరములను యెత్తినది. కొన్ని నా పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయముగ జ్వరముందు సమయమందును యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యెలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో మొకరి యొక్క ఉత్తరము:-

రకీలు (అటర్ని-అట్-లా) హెంరీక్ సాండు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:- మీయొక్క 'జ్వరహరి' జ్వరములను దురుద్దుటయందు అపూర్వమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోషపూర్వముగా తెలిపించెదను. వర్షాకాల మారంభమందు సాల్ నెట్టిలో నుండు నాగ్రానుములలో కూలింట్ల అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించుచుండగా, హెన్రీ వారియొక్క 'జ్వరహరి'నికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే పీడనండు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము

ప్రతి ఔషధసాపులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికీ వెల ఆ.ర. రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

హెక్టర్స్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెని,

ఓక్లీ, బౌడెన్ అండు కంపెని, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు.

(1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company,
15, Armenian Street, MADRAS.

వాంతి బాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము అతివిశేషము, కడుపునొప్పి, కడుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధులను బండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనమండుగురిని బ్రతికించినది.

కెప్టెయిన్ మిషన్ సానెటి రెంజెండు టి. ఎఫ్. నికల్ సన్ గారు వ్రాసిరి:- వాంతిచేడి కలిగినవారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ శుభము చేసింది. నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నారగుడి అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంతిచేడి విశేషముగా వ్యాపించి ఉండెను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్రోతు - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి మండుకు గాను వచ్చిరి. వారికి మీయొక్క ఓమం-కర్పూర్ నుమారు, అనగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి వాడుక చేసి విధము చెప్పితిరి. వక్షము, అనగా చెండు వారులు లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు చెప్పిరి. ఏనుగురు విధమున, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం-కర్పూర్ వల్ల వాపాదబడిరిని సాక్ష్యము చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతం నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్వమైన కారణము లుండెను.

దీనిని యింటిలో నుంచుకొనుము.

ప్రతి ఔషధసాపులలోను వర్తకులయొద్దను దొరకును సీసా ఒకటికీ వెల ఆ.ర. రూ. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మీకు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

ఫర్మా లెఫ్ సేవల ధర తగ్గించబడినది.

బ్లాక్ బర్డు రూ. 3-8-0. స్వాక్ రూ. 1, వాటర్ మెక్ రూ. 1-8-0, వాటర్ మెక్ (సేప్టికా సెల్ ఫిల్లింగ్) రూ. 10-8-0, కెఫూక్ 210 రూ. 4. అలెక్సాండ్రా రూ. 2-1-20 1514) గిరిబద్యు, డ్రైవర్స్ తిరువల్లి కే.జి. మదరాసు.

వికొరియా ఆసుపత్రి, కాకినాడ.

అంతరీక్షమును బహువిధముగా వ్యాపకముచేయును. ఎన్ని సంవత్సరములనుండి గ్రుడ్డితనముచే వాధ పడినను, తిరిగి దృష్టిని (చూపు) పొందగలరు. కంటిలో పువ్వులు, ఎర్రపులు, ఒరుపులు, నురదలు వగైరా సమస్త వైకల్యములు తుదుర్బలమును. కడు బీదలకు చికిత్స.

(1568)

1. అంగ్లేయు వైద్యయోగ్యులకీ తెలుగుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. 400 ప్రక్రియలు గలవు. వెల రూ. 1-4-0. 2. బ్రెఫాయిడు కీటకు అను గ్రంథము ఇంగ్లీషులో వ్రాయబడినది. వెల రూ. 1-0-0.

వి. గోపాలకృష్ణయ్య, యం. డి. సర్జన్.

యంత్రసహాయముచే తయారుచేయబడిన

కాంతిగల సిరామాత్రలు.

మా సిరామాత్రలు ఇప్పుడు ఒక అందమైన వెల్వెట్ పాక్ చేసి చుంపబడుచున్నవి.

ముఖ్యమైన వార్తాపత్రికలచే గొప్పగా కొనియాడబడుచున్నవి. ఒక్కొక్క సూత్రమును ఒక ఔషధ కాంతిగల సిరా యగును. డైమన్డ్ బ్లూబ్లాక్ మాత్రము (1 గ్రాము) 144 మాత్రలు వెల రూ. 1-4-0 కమ్యూర్ పి. జె. బ్లూబ్లాక్ 1 గ్రాము మాత్రలు రూ. 1-6-0 బ్రెఫాయిడు 1 గ్రాము మాత్రలు 0-15-0 ఎట్టసిరా 1 గ్రాము మాత్రలు రూ. 1-6-0 ఆకవచ్చసిరా 1 గ్రాము మాత్రలు రూ. 1-4-0

కె. ఎ. వి. అయ్యర్స్ అందు కో,

18/286 అప్పాబిల్డింగ్సు, వై నాబాబాద్, మదరాసు.

U. C. CHAKRAVARTY,

24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

శ్రీ మద్భగవద్

గీతా రహస్యము

547

అను

1437

కర్తయోగ శాస్త్రము

శ్రీబాలగంగాధర తిలక కృతము

శ్రీ నాం సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి చే వరివర్తితము.

ప్రతి 1-కి ధర రూ. 3-4-0.

వావిళ్ల - రామస్వామి శాస్త్రులు అండ్ సన్స్,

192, ఎన్.ఎస్.రోడ్, చెన్నపురి. ఈ.

GET GOOD SIGHT.

by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simplicity itself remove the two screw caps from the Actina Instrument releasing the powerful vapour which applied to the eyes and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataracts, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs 25-8 in an Actina and save 'specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Batala (India).

Actina Way.

TAKE THE OFFENSIVE AGAINST CATARRH.

Many people are inclined to neglect this disease in its early stages-don't commit such an error! Catarrh give rise to many diseases such as-Bad Sight, Deafness, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Sore Throat, Influenza, etc. To effectively cure and Catarrhal diseases you must remove the Catarrh and that is what most remedies fail to do. The Actina Treatment gets right to the root of the trouble and the powerful vapour courses through every minutest nerves and blood-vessels in direct contact with the affected membranes, removing the congestion, and restoring healthy circulation. Invest Rs 25-8 (plus postage, etc.) in an Actina and save specialists' fees. Valuable Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing particulars of our Conditional Trial Offer and testimonials, post free from Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala (India.) (669)

ACTINA NATURAL TREATMENT.

మలబద్ధమునకు మంచిమందు

క రో లా.

వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవదాహము, పులితేపురాదు, భేదాలుగావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము X అయ్యెలాగున గర్భ శోధన గావించును.

1 పాను, 1 పాను నీసాలు
నీసా 1-3 వెల
రు. 2-8-0, 4-0-0.

**శ్రీ జరు గా రి
లీవరు టానిక్.**

పైతృమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల వాప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, వినుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
నీసా వెల రు. 1-8-0.

కుత్ హ ట్టి.

ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తడితామే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.
ఈ సౌల్యాహకై పెట్టె 1-8 రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్పిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము
368

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్స్
12 కెన్సింగ్టన్ రోడ్, ఎన్ఫీల్డ్, మద్రాసు.
ఈ రోజువైద్యులు ఏకాగ్రము చేసిన పండ్లను మెరికి నేయకలసి యుండిన సెప్పిలేయింద పీకి చేయుదురు. బలహీనమైన పండ్లకు బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నండుగల పండ్లకు బంగారుచేత మాయుట, కల్లు క్రొత్త కట్టుట, ఇంకను పంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూతన వైద్యకాస్త్రప్రకారము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీ చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి యున్నాము. పంటిని తీయనప్పుడు నొప్పి శోక నే తీయబడును.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు
కమిషన్ యేజంట్లు. 1548

బియ్యము, గోనెలు, నూలు, ఆముదము, సెనకాయలు, ధాన్యములు కాయధాన్యములు మొదలగు సరకులు, స్వచ్ఛతల తరపున, పరాయిదేశస్థులరీతిని కొనుగోది విక్రయించబడును. వికరములు తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు వ్రాయకలెను.
Pareek & Co., 135 B, Amherest, St, Calcutta.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కావ్యమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులకు అనుగుణముననే కలుగుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యహర్షమున కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమున పుష్కగాత్రిమును. ఆ యాద్యవృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనానుగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)
వైద్యకాస్త్ర మణిక్యర్ గోవిందజీ, ఆతంకపక్షివా టౌన్, 157, బాడ్రో, మద్రాస్

గంం ఏజంట్లు కావలెను.

యా దిగుక ప్రచురించిన కంపెనీలో పడబడయుటకు రూ. 30 మొదలు రూ. 50 వరకు అన్ని జిల్లాలు లోను యేజంట్లు కావలయును. అక్కి విల్లెతోటి, 12-4-1919 లోపల దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. (1558)
కార్యదర్శి, S. P. B. Co. Ltd. రాజపురం, మదరాసు

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామెర్సిబుల్"ను యుపయోగించవలయును. దాని సుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లెట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామెర్సిబుల్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు ఫలహాను గురించియు అసలు యేజంట్లకే వ్రాయవలయును.

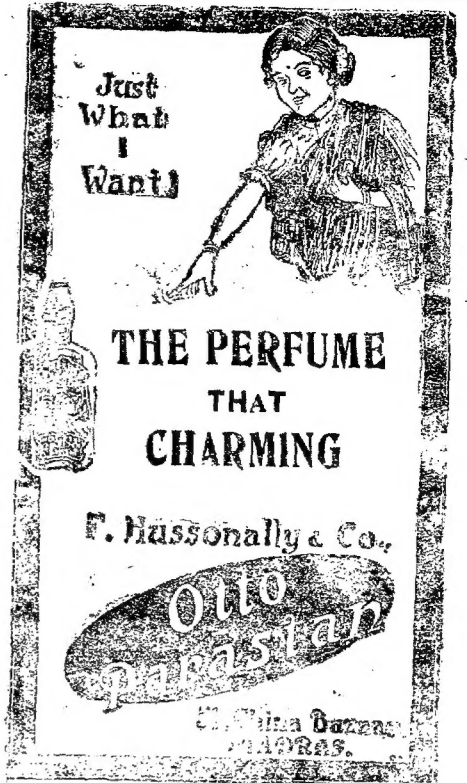
గౌరవులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్.

తనాలపెట్టె నెం 558 రు

389 మదరాసు

(వై కామెర్సిబుల్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము)

Just What I Want!

THE PERFUME THAT CHARMING

F. Nassonally & Co.

Orto parafumato

57, China Bazaar, MADRAS.

WANTED.
For the Anakapalle Municipal High School from 1st July 1919 with three years' agreement to serve.
1. A Science L. T. on Rs. 80-4-100
2. A History L. T. on Rs. 80-4-100
Applications to reach the undersigned before the 10th June 1919.
Municipal Office, Anakapalle, } K. RAMADAS, Chairman, Municipal Council.
20-4-1919.

స్పెనో ఆనగానేమి ?
(SPLENOX)
దానిని మీరు ఉపయోగించివారా? మలేరియా, జ్వర విల్లెలు, కలబాహ మొదలైన వాటిని తప్పక నమృతముగా వదుల్చును. ప్రతి మందులసాఫల్యమున గోరకును.
20 షెల్లెల బుడ్డి 1-కి రు. 8-0-0.
P. H. Cramer, Vepery, Madras
1492 Sole Agent for South India

పాళ్ళపు వేంకటాచలపణ్ణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. అక్షినిలాసరసము:—అక్షి నెలకుల స్థేని రోగిలు ఈ అక్షినిలాస రసమువలన నిరోధిస్తే మున్నూరు. ఒకే యొక అక్షినిలాస రసముగల నీసా తయ్యయ్య నుండే నేని స్థేనికు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వేసాకటి లేదని తా మే సంతోషముగ బల్కులగు. నికర్షరసము, మూడో కాల్పక జ్వరములు, సన్ని సాతము మొదలగుచి విప్పుకొనుగును. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం. (594)
2. శిరివాస తెలు:—స్థేని గర్భమును, నందుల నొప్పి పొపుటను మంచిచుండు. నీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
3. కైకావ రాసరసము:—చినిని నేనించిన గుట్టిచినించె మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, శీతభేది, అజీర్ణ భేదులు గుణము కాగలను. నీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
4. బాలనుభోదము:—విడ్డలను బుచ్చు; చిక్కని మంచు. మందము, మలబద్ధము, అజీర్ణ భేది, కృత్రిమము, కడు పుష్టియుండుట. ఆకలి లేకుండుట మొదలగుచి గుణములు విడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. నీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచాం.
5. లో కానుమహార కస్తూరము:—విడ్డలను నేను ముదిరినవారికి, బాలింబలకు ఉత్తమ గుణ కాది. మందము, పడికము, దగ్గు, అజీర్ణము, శీత వారిం, హర్షవాదము, మలబద్ధం, జ్వరం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక ననేక రోగములకు గుణములే మును (201)

200 మాత్రలు గల నీసా 0-4-0
శపాలు శర్మతో 8-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-14-0
" " 25-కి 5-5-0
ప్రతి టౌన్ యొక్కో కూడ అనుపానము తెలుగున చంపబడును
శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మద్రాసు.